

[Kryger.]

adskillige tilfælde ikke mere bruger licitation, men udgiver meget arbejde inden for boligbyggeriet ... (*Ministeren for handel, industri og søfart [Lis Groes]*: Hvem er man?). Jeg kan sige så meget, at i socialdemokratisk styrede kommuner er det ikke ualmindeligt, at man uden forud indhentede tilbud køber f. eks. møbler i Hovedstadens Brugsforening. Men alt dette mener jeg som sagt at den højtærede minister har meget lettere ved at få undersøgt. Det er en kendsgerning, at f. eks. visse sociale boligselskaber ikke udbyder deres arbejder.

Formanden: Jeg henstiller, at man ikke fjerner sig yderligere fra lovforslagets emne.

Ministeren for handel, industri og søfart (Lis Groes): Jeg beklager, at vi altså ikke fik noget svar på spørgsmålet af det ærede medlem hr. Kryger.

Til det ærede medlem hr. Aksel Møller vil jeg sige, at et af formålene med denne lovgivning — og det er jo den, vi egentlig skulle behandle i dag — skulle være at fremme eksporten. Industrieksporten gik sidste år frem med 18 pct. og forrige år med 20 pct. Jeg skal ikke påstå, at det er denne lovgivning alene, der har bevirket disse smukke resultater, men de kunne dog i hvert fald være en anledning til at videreføre lovgivningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Hans Rasmussen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1313, fremsættelsen i tidenden sp. 2557).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om børnetilskud m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1309, fremsættelsen i tidenden sp. 2573).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Hans Knudsen: De to lovforslag, der her foreligger til første behandling, er efterhånden gamle kendinge. De blev første gang fremsat i foråret 1954 som et led i regeringens samlede skatte- og udgiftsreform, og i hvert af de følgende folketingsår har de været genfremsat som en samlet plan som grundlag for de fortløbende forhandlinger i de nedsatte skatteudvalg. Der har da også, såvel her i tinget som i de skiftende udvalg, været den bedste vilje til, at man skulle søge at nå frem til en samlet løsning af de mange skatteproblemer; men efterhånden som udvalgsarbejdet er skredet frem og man har haft de enkelte større problemer taget op til undersøgelse og debat, er man blevet klar over, at ikke alene var de politiske synspunkter vedrørende en række af problemerne stærkt divergerende, men også reformarbejdet i sig selv var så omfattende, at det ikke har været muligt at komme igennem med en samlet løsning. Arbejdsstoffet har været for stort hertil.

Jeg takker den højtærede finansminister for hans udtalelse ved genfremsættelsen af disse to lovforslag den 13. februar om den indsats, der under udvalgsarbejdet er gjort af udvalgsmedlemmerne. Det er også en kendsgerning, at udvalget i løbet af disse år har udført et omfattende arbejde, først og fremmest med at kortlægge hele det omfattende område, der falder ind under indkomst- og formuebeskatningen samt byrdefordelingen. Jeg vil tillige gerne takke ikke alene den højtærede finansminister, men også den højtærede indenrigsminister og ministeriernes embedsmænd for den bistand, der er ydet udvalgene under arbejdet. Utallige oplysninger og beregninger er blevet stillet til rådighed, og efterhånden er der samlet et meget stort materiale i skatte-reformudvalget. Der foreligger i dag for udvalget en samling af aktstykker, der

[Hans Knudsen.]

i alt fylder 247 trykte sider, og hele dette materiale, hvori der også indgår en række henvendelser og oplysninger fra kommunale institutioner og fra forskellige organisationer, vil være af stor værdi for det videre arbejde.

Efter min opfattelse må, som den højtærede finansminister nu ved genfremsættelsen af disse to lovforslag erkender, udvalgsarbejdet fremover koncentrereres om enkelte problemer eller grupper af problemer inden for vort skattesystem, således som det for øvrigt er sket under det seneste udvalgsarbejde med det resultat, at der navnlig i det sidste års tid er opnået resultater. Jeg tænker ikke alene på de gennemførte love med nye regler for ejendomsvurderingen, men også på de forbedringer i beskatningsreglerne, der er indført dels ved ligningsloven, dels ved udskrivningsloven i fjor, dels også ved ændringer i den kommunale skattelov og i den sidst forløbne samling ved den specielle lov om 30 pct.s fradrag for indkomststigninger ved beregning af statsskatterne for personer. Disse resultater — så beskedne de end er i forhold til de samlede reformforslag — er jo opnået ved, at udvalgene har søgt at koncentrere deres arbejde om det, der lå inden for mulighederne rammer, og om de opgaver, det var særlig presserende at få løst. Der er allerede tidligere i denne samling fremsat forslag til lov om indkomstskat til kommunerne, et forslag, som vi havde håbet kunne have været gennemført sammen med forslagene om ejendomsskatterne. Det lykkedes ikke, men det vil være naturligt, at de to forslag, der her er fremsat, bliver udvalgsbehandlet sammen med kommuneskatteforslaget. Hvor langt vi kan nå med disse tre forslag i indeværende samling, må så vise sig under udvalgsarbejdet; men jeg er helt enig med den højtærede finansminister i, at skal vi nå at få blot de mest presserende ting gennemgået og gennemført, vil det være nødvendigt at koncentrere udvalgsarbejdet om de ting, som den højtærede finansminister har peget på i sin fremsættelsestale.

Jeg håber ikke, at det, vi nåede med 30 pct.s lettelsen for indkomststigninger, skal blive det endelige resultat af arbejdet

med at finde frem til en mere lempelig beskatning af indkomststigninger. Det var et fremskridt ganske vist, men langtfra den bedste løsning.

Det forslag, som den højtærede finansminister tidligere har fremsat om et beregnet skattefradrag, var efter min mening bedre, fordi alle skatteydere, der havde stigende indkomster, så netop ville få det skattefradrag, der svarede til den højere indkomst. Men den helt ideelle løsning på problemet indkomststigninger — den løsning, som også kunne lette den temmelig hårde beskatning af mellemindtægterne — er efter min mening det forslag, der her er fremsat. Hvis vi kunne blive enige om at gennemføre dette eller i hvert fald noget i samme retning, ville alle mellemindtægter på op til 16 000 kr. i skattepligtig indtægt — hvilket efter forslaget ville svare til bruttoindtægter på noget over 20 000 kr. — få en ensartet skatteprocent, nemlig en skatteprocent på 17 til staten, omfattende den del af indkomsten, som ligger over 5 000 kr. for et ægtepar. Jeg tror, at hvis der skal opnås noget i retning af at få en mere retfærdig fordeling af indkomstskatterne, må vi den vej ud.

Selv med 30 pct.s reduktion rammer indkomstbeskatningen indkomststigninger for hårdt. Hvis man til eksempel har forøget sin indkomst fra 15 000 kr., beskattes stigningen jo med ikke mindre end 55 pct. til staten og i visse kommuner med nær op mod 20 pct. i kommuneskat. Det vil altså sige, at en indkomststigning på f. eks. 1 000 kr. i det første år kan koste mellem 70 og 75 pct. i skat. Det er forståeligt, at mange skatteydere synes, de får for lidt ud af at forøge indkomsten med 1 000 kr., når skattevæsenet det første år efter tager mellem 700 og 750 kr. i skat af disse 1 000 kr. Heroverfor hjælper de 30 pct. i reduktion af stigningen jo ikke særlig meget, især ikke da det kun giver lettelse i statsskatten. Det ville jo mærkes helt anderledes, hvis vi som i forslaget her havde en fast procent på 17 til staten; så ville indkomststigninger heller ikke blive beskattet med mere end de 17 pct., mens beskatningen i dag er 55 pct.

Den efter min mening berettigede utilfredshed med den stærke progression i vore beskatningsregler vil vi ikke kunne imødegå, uden at vi finder frem til en bedre skatte-

[Hans Knudsen.]

beregning end den nuværende med den alt for stærke progression. Om det er muligt at gå over fra den nuværende progressive beskatning til en proportional beskatning med bibeholdelse af de nuværende regler for skattefradrag, er måske meget tvivlsomt. Jeg forstår derfor godt, at den højtærede finansminister nu ved genfremsættelsen ikke har foretaget nogen ændring i forslaget i så henseende. Hvis han skulle det, måtte han jo netop fravige den store fordel, der ligger i den lave beskatningsprocent på de 17. Men vi skal fra vor side fortsat være villige til at deltage i et udvalgsarbejde, også med henblik på at søge frem og finde andre veje til at klare dette meget vigtige problem — hvis sådanne veje kan findes.

Vi må også, ligesom den højtærede finansminister har gjort det, tage visse forbehold med hensyn til de foreslåede regler for afskrivninger på varelagre og vel navnlig på maskiner. Forslaget her må være et forhandlingsgrundlag, og vi erkender, at det ville være forkert på nuværende tidspunkt at ændre ved de tidligere fremsatte forslag, før vi i hvert fald har set betænkningen fra det nedsatte afskrivningsudvalg. Jeg er principielt enig i, at vi bør have så gode afskrivningsregler, at vi også skattemæssigt kan begunstige moderniseringer og udvidelser i vort erhvervsliv, når hensigten hermed er at skabe ny produktion eller produktionsudvidelse.

Vi er, og det må vist gælde alle partier i denne sal, dybt interesseret i at understøtte enhver bestræbelse, der går ud på at fremme beskæftigelsen og øge produktionen. Men når dette er sagt, vil jeg også tilføje, at det er urationelt at give sådanne begunstigelser gennem afskrivningsregler, at skatteydere kan blive fristet til at udskifte maskiner og andet driftsmateriel alene i den hensigt at opnå en skattemæssig fordel, uden at der samtidig indvindes noget i retning af større produktion eller øget beskæftigelse.

Jeg tænker her særlig på den nuværende regel om realisation af driftsmateriel, hvor

30 pct. af den fortjeneste, der indvindes ved salget, er skattefri. Det er en afskrivningsregel, som efter min mening har overlevet sig selv, og som snarest bør ændres. Men lad os nu se, hvad afskrivningsudvalget kommer til. Jeg håber — og det forstår jeg af den højtærede ministers skriftlige fremsættelse — at vi snart kan se udvalgets betænkning, og jeg er indforstået med, at det er rimeligt, at denne betænkning må danne grundlag for udvalgets arbejde med dette problem.

Jeg håber, at det kommende arbejde først og fremmest kan koncentreres om de hovedspørgsmål, som den højtærede finansminister har peget på. Selv om der fra flere partiers side er rejst mange indvendinger mod kapitalvindingsskatten, håber jeg, at det alligevel ikke er ensbetydende med, at der ikke kan skabes flertal for visse reformer på dette område. Der er vel ingen, der vil bestride, at vi savner en beskatning af visse former for erhvervelser eller indtægter. Der er til eksempel visse gevinster, hvor man meget vanskeligt kan skelne imellem, om det er en spekulationsgevinst, der skal indkomstbeskattes, eller om det blot er en kapitalvinding, der nu er helt fritaget for indkomstskat. Hvis man til eksempel køber en fast ejendom, der stiger i værdi, er det uhyre vanskeligt for skattevæsenet at skelne imellem, om det har drejet sig om et spekulationskøb, eller det blot har været en kapitalanbringelse uden spekulationshensigt. Men det er dog ikke det værste. Langt værre er det, at indkomstbeskatningen, hvis spekulationshensigt bliver fastslået, kan virke helt urimelig, fordi måske mange års værdistigning skal indkomstbeskattes på et enkelt år oven på en normal indkomst og efter en så progressiv skala, at beskatningen kan sluge hele fortjenesten og endda mere til. En fast beskatning af sådanne kapitalvindinger ville være mere rimelig end det nuværende system.

Det kan heller ikke være rigtigt, at vort skattesystem fortsat skal give pengeanbringelser den mærkelige forskelsbehandling, at

[Hans Knudsen.]

man nok ved sådanne pengeanbringelser beskatter renteindtægten, men ikke beskatter kursstigningen. Vi har før set eksempler på, at penge anbringes til lav rente og til gengæld til underkurs, fordi kursgevinst kan være skattefri.

Jeg skal i øvrigt ikke fordybe mig i eksempler på, at vi bør have en særlig beskatning af formuegevinster. Den højtærede finansminister har givet adskillige andre end dem, jeg her har nævnt, ved fremsættelsen af lovforslaget. Jeg skal nøjes med at fremhæve, at det efter min mening er urimeligt, at vi fortsat giver så store begunstigelser for de arbejdsfrie indkomster, medens de indkomster, der fremkommer ved arbejdsydelser, beskattes stadig hårdere.

Vi må ved en kapitalvindingsafgift kunne nå frem til at afbøde de værste skavanker og til at få en mere rimelig proportional beskatning end den nuværende progressive beskatning, men først og fremmest bør vi gå så vidt med en kapitalvindingsafgift, at der bliver større rimelighed, mere lighed, i beskatningen af de indkomster, der kræver en arbejdsindsats, og de indkomster, der til eksempel kun skyldes prisstigninger.

Et andet område, som vi under det kommende udvalgsarbejde bør tage fat på, og som også finansministeren henviser til, er kontrolforanstaltningerne over for de skattepligtige indkomster. Med kontrollovens gennemførelse fik skattemyndighederne større mulighed for at udøve kontrol med indkomsterne, men der er en betydelig slagside i dette kontrolarbejde, og det er først og fremmest de let kontrollable lønindtægter, der bliver ramt af denne ulighed over for skattelovene. Det kan ikke være rimeligt, at visse grupper af skatteydere skal være alene om at blive kontrolleret direkte på de steder, hvorfra deres indkomster flyder, medens skattemyndighederne faktisk mangler midler til en lignende kontrol over for andre kategorier af skatteydere. Der har før været ført diskussioner om, hvor store indkomster der undslipper beskatningen. Det er vel ikke muligt med bestemthed at fastslå noget tal herfor, men alle er jo klar over, at det er ret betydelige beløb, der slipper udenom. Lønmodtagerne er ikke tjent med, at der fort-

sat er en sådan slagside i beskatningen, men mere lighed opnås jo ikke ved, at man slækker på kontrolreglerne. Den eneste farbare vej er, at man forsøger at øge kontrollen med de indkomster, der ikke er underkastet en rimelig kontrol i dag. Ingen kan efter min mening med rimelighed modsætte sig, at kontrollen skærpes, hvor det er muligt, og ingen kan med rimelighed modsætte sig, at der bliver mere balance og mere effektivitet i kontrolarbejdet. Enhver skævhed i kontrollen, enhver ulighed, kan kun have den følge, at visse skatteydere, nemlig de, der opgiver deres indkomster korrekt, kommer til at betale for de skatteydere, som ikke opgiver alt, hvad de har i indkomst.

Det ville være helt urimeligt, om man påstod, at bestemte kategorier af skatteydere var mere eller mindre ærlige over for skattevæsenet end andre, men det er jo en kendsgerning, at ikke alle kategorier af skatteydere har de samme muligheder for at undgå en reel ansættelse af deres indkomst. Jeg mener, vi har pligt til, så vidt det er os muligt, at lave sådanne kontrolregler, at skatteyderne stilles nogenlunde ens; og den eneste vej, vi kan gå for at opnå dette, er at skærpe kontrollen på de områder, hvor den ikke er tilstrækkelig effektiv. Jeg kunne henvise til en række ønsker om bedre kontrol, som ikke mindst fagblade og tjenestemandblade og tidskrifter har fremsat, og den kritik, der her kommer til orde, er efter min mening fuldt ud berettiget.

Jeg skal ikke her gennemgå de forslag, som den højtærede finansminister nu har fremsat for fjerde gang også på dette område; jeg er enig i, at bestræbelserne må gå i retning af den bedst mulige organisering af ligningsarbejdet med den fornødne sagskyndige bistand, måske også med en omlægning eller en forlængelse af den frist, de lokale myndigheder nu har til ligningsarbejdet. Dernæst også, og det er ikke det mindst fornødne, større muligheder for at kontrollere den daglige førelse af de regnskaber, som danner grundlag for de selvangivelser, der indsendes.

Den højtærede minister har peget på en række forbedringer i dette kontrolarbejde. Jeg håber, at udvalgsarbejdet også på dette område kan føre til positive resultater;

[Hans Knudsen.]

specielt ville det jo fremme arbejdet, hvis de øvrige ordførere i dag ville tage positiv stilling til en forbedring af kontrollen med indkomsterne.

Må jeg endelig sige et par ord om det meget aktuelle problem kildebeskatningen. Det er afgjort rigtigt som af den højtærede minister fremhævet, at kildeskatten betyder så store fordele, at vi nu også her i landet må tilrettelægge vort skattesystem således, at vi kan gå over til kildeskat. Jeg skal ikke gentage de mange udmærkede argumenter, den højtærede finansminister fremførte for kildeskatten. Der er også indhøstet betydelige erfaringer på dette område i vore nabolande, hvor Sverige vel har haft dette system i en halv snes år nu, og hvor Norge netop i år er gået over til kildeskat. De administrative besværligheder, der kan være ved en sådan overgang, må delvis kunne afhjælpes; og fordelene ved kildeskatten er i hvert tilfælde så store, at de må kunne opveje de ulemper, den kan føre med sig. Jeg tror ikke, der findes et eneste land med kildebeskatning, som kunne tænke sig at vende tilbage til det system, som vi andre endnu har.

De problemer, jeg her har omtalt, må kunne løses; hvor der er vilje, er der også en vej. Jeg håber, at viljen må være til stede til snarest at få løst de mest nærliggende og mest presserende af de mange problemer vedrørende vor skattelovgivning. Jeg tilsiger mit partis støtte og medvirken til et sagligt samarbejde i et udvalg.

Thorkil Kristensen: Venstre kan tiltræde, at der gennemføres en uforandret forlængelse af børnetilskudsloven for et år. Det er jo det, der er foreslået, og tiden er naturligvis ikke inde til en principiel debat om børnetilskudsordningens stilling i vort samlede skattekompleks.

Om det andet lovforslag, vedrørende forslaget om indkomst-, formue- og kapitalvindingsskat, skal jeg ikke i dag gøre mange bemærkninger. Det kan jo ikke have noget egentlig praktisk formål, når den højtærede finansminister fremsætter dette lovforslag på ny nu kort før folketingssamlingens afslutning. Vi ved alle sammen, at nogen alvorlig eller indgående drøftelse af dette meget omfattende lovforslag kan der rent

praktisk ikke blive tale om i de 6-7 uger, der er tilbage, før samlingen skal holde op i april.

Formålet med fremsættelsen af denne genganger må derfor have været, at regeringen lige før valget endnu en gang vil markere sine principielle synspunkter på disse områder, og det har man jo lov til; men der er ikke foretaget ændringer, heller ikke på de områder, hvor den højtærede finansminister har erklæret sig forhandlingsvillig, så det kan altså ikke være et forsøg på at komme nærmere til et resultat.

Regeringens principielle synspunkter har vi diskuteret flere gange her i tinget, og der er ingen grund til at gentage, hvad der er sagt herom før; men jeg finder anledning til med henblik på det kommende udvalgsarbejde at sige, at der var egentlig mere grund til, at vi i udvalget, hvis energi den højtærede finansminister har rost, skyndte os at få opfyldt nogle af de løfter, vi gav sidste forår, og som endnu er uopfyldte.

Ved afgivelsen af betænkningen om udskrivningsloven af 1. april 1956 erklærede udvalget, at det var vor agt i løbet af folketingsåret 1955-56 at løse en række spørgsmål vedrørende den kommunale beskatning, nemlig erhvervsskattens afvikling med dertil hørende ændringer i den kommunale skattestruktur både for person- og ejendomsskattens vedkommende. Disse ting er stadig ikke gennemført, og hvis man vil have et praktisk arbejde udført i skatteudvalget, var det mere nyttigt at gå videre med disse ting end at fremsætte nye forslag, som nu kan blive kastet ind i vore diskussioner.

Jeg skal da ikke optage en almindelig skattepolitisk diskussion; jeg skal ikke gå nærmere ind på merindkomstbeskatningen, således som det ærede medlem hr. Hans Knudsen gjorde. Der blev jo gennemført en lov i fjor med den såkaldte 30 pct.-regel. Jeg formoder, at denne lov skal forlænges. Den var jo et eksperiment, og virkningerne af dette forsøg kan man ikke bedømme, medmindre loven bliver prøvet i hvert fald en 2-3 år.

Det hedder også i den højtærede finansministers fremsættelsestale, at satserne i indkomstbeskatningen skal overvejes senere, og at vi kan vente en betænkning fra

[Thorkil Kristensen.]

afskrivningsudvalget om investeringsfonds i nær fremtid. Der er derfor ingen grund til at gå nærmere ind på disse ting i dag, men jeg skal sige et par ord om det spørgsmål om kapitalvindingsskat, som den højtærede finansminister har talt lidt mere om i sin fremsættelsestale denne gang end tidligere.

Vi er, som den højtærede finansminister sagde, enige om, at der er visse indtægter, der bør tages ud af den årlige beskatning, fordi de i realiteten er noget, som er samlet op over en årrække. Dette havde, som den højtærede minister sagde, også vi gjort på visse områder i det skattereforfor-slag, vi fremsatte for 4 år siden. Jeg tænker bl. a. på kapitaludlodningskatten i aktieselskaber og visse andre ting. Det punkt, hvorom striden står vedrørende kapitalvindingsskatten, er jo det, man med en summarisk betegnelse måske kunne kalde realisationsgevinster ved salg af faste ejendomme, værdipapirer og visse andre aktiver. Der kan vi stadig ikke tiltræde de synspunkter, som regeringen har fremsat. Jeg finder anledning til at understrege, at disse såkaldte gevinster jo i mange tilfælde er af formel natur, fordi de blot betyder, at pengeværdien er faldet; der er flere kroner, men kronerne er mindre værd. Det betyder i virkeligheden, at noget, der formelt fremtræder som en gevinst, i mange tilfælde reelt dækker over et tab. Hvis prisniveauet er steget 100 pct. og man så sælger et aktiv til 70 pct. mere, end det i sin tid har kostet, har man reelt fået mindre for det, end man gav for det.

Den højtærede finansminister har selv haft en fornemmelse af, at her var et svagt punkt, idet man ligesom skubbede hele problemet om pengeværdiens fald ud. Derom sagde den højtærede finansminister, at så havde de pågældende tit haft en gevinst som debitorer ved, at deres gælds reelle værdi er faldet. Det er naturligvis rigtigt, at dette er tilfældet mangan gang; men det gælder ikke altid, og det gælder i meget forskelligt omfang. Det er dog i virkeligheden ganske vilkårligt at beskatte folk af nogle gevinster, der kun er formelle, med den begrundelse, at nogle af dem måske har haft en gevinst af en helt anden slags,

nemlig ikke ved at deres aktiver er steget, men ved at deres gæld er gået ned. Det giver en vilkårlighed i vor skattelovgivning, der ikke underbygger den tillid, et lands skattelovgivning skal have. Jeg finder anledning til at understrege, at kapitalvindingsskatten kan virke særlig hårdt i tilfælde af dødsfald, hvor den kan komme oven på en ofte meget betydelig arveafgift.

Det fremgår i øvrigt også af den højtærede finansministers fremsættelsestale, at han selv var klar over, at der var et andet svagt punkt, nemlig hvor man f. eks. sælger en ejendom og derpå straks efter køber en anden ejendom, så der i virkeligheden ikke er sket nogen realisation, men en ombytning. Den højtærede minister talte om, at her kunne vi foretage lempelser.

Men der er et andet punkt, som jeg har lyst til at fremhæve, og som den højtærede minister ikke omtalte, et punkt, der viser den praktiske fare ved hele dette forslag. Hvis vi nemlig kræver en høj kapitalvindingsskat ved salg af ejendomme og andre aktiver, vil det naturligvis hæmme tendensen til at sælge. Man vil, så længe man overhovedet kan det, undgå at konstatere kapitalvinding, og det vil sige, at kapitalvindingsskatten vil virke som en bremse på den naturlige omsætning af faste ejendomme og andre ting. Det er en af betænkelighederne ved en skattelovgivning, at man let kan fremkalde dispositioner, som ikke er naturligt økonomisk begrundede, eller man kan hæmme andre dispositioner, som havde været naturlige, fordi skattemæssige overvejelser indgår i løsningen af det spørgsmål, som den enkelte mand står over for: skal jeg gøre dette eller hint, skal jeg sælge, eller skal jeg ikke sælge? Kapitalvindingsskatten vil bremse den naturlige omsætning, som hører til i et velsmurt økonomisk maskineri.

Der er også grund til at understrege, at ud fra det synspunkt, som i disse år mere og mere kommer frem i vor skattediskussion og i vor skattelovgivning, at det gælder om at lægge beskatningen sådan, at den hviler på forbruget, er kapitalvindingsskatten noget af det dårligste, man kan have, fordi den i de fleste tilfælde i realiteten simpelt hen vil tage en del af opsparede midler. Det er netop det, det gælder om at undgå. Det gælder om at

[Thor kil Kristensen.]

undgå at lægge skat på opsparingen og fortrinsvis lægge den på forbruget. Ud fra det synspunkt er kapitalvindingsskatten en dårlig skat.

Må jeg til slut gøre et par bemærkninger om det, der er foreslået vedrørende kontrolbestemmelserne, hvor der jo er tale om en udvidet adgang til kontrol og eftersyn. Der er ingen af os, der kan være interesseret i, at skatteydere bliver straffet til fordel for skattesnydere. Vi må alle sammen være interesseret i, at retfærdigheden her sker fyldest i så høj grad som muligt.

Men vi ved også alle sammen, hvor vanskelig denne opgave er, og vi bliver nødt til at vurdere disse bestemmelser ud fra det praktiske synspunkt: hvad giver de af mere arbejde og andre gener for skatteyderne og for de myndigheder, der skal have med dem at gøre, og hvilke rent praktiske resultater vil de kunne medføre? Det er mit indtryk fra dengang, jeg havde med skattevæsenet at gøre i finansministeriet, at de, der arbejder praktisk med tingene, ikke vurderer mulighederne for større resultater ved sådanne udvidelser så forfærdelig højt; men det kan vi se på i udvalget.

Jeg finder derimod anledning til at tilføje, at skal vi se på disse ting, bør vi gøre det mere generelt. Skattevæsenet er jo et af de områder, hvor en betydelig del af den rent praktiske udformning af lovbestemmelserne sker gennem administrative og udøvende organer i forskellige led. Sådan må det nødvendigvis være. Men den sag har flere sider. Man skal naturligvis finde skattesnyderne, og de skal straffes, men man skal selvfølgelig også passe på, at man ikke unødigt lægger skattevæsenet for had og på dette område skaber en mistenning mellem de offentlige myndigheder og landets borgere. Jeg tænker her f. eks. på idømmelsen af bøder, der ofte sker på en måde, som det er svært for forskellige mennesker at forstå. Jeg tænker på et enkelt tilfælde, jeg har hørt om, og hvor man i forbindelse med en sag, der drejer sig om beskatningen for de senere år, har gravet forhold op vedrørende samme skatteyder, som har været over 30 år gamle. Det virker naturligvis ejendommeligt, at så gamle ting, oven i købet ikke af større omfang, bliver

draget frem. Jeg nævner dette, også fordi den højtærede finansminister henviser til, at der sidder et udvalg, der behandler ligningsarbejdets organisation, og at vi, når dette udvalg er færdigt, kan vente forslag på dette område. Jeg tror, at vi, hvis vi skal til at drøfte kontrolregler og ligningsarbejdets organisation, bør se på hele skattelovgivningens rent praktiske gennemførelse, som er et meget vigtigt supplement til de bestemmelser, vi vedtager her i folketinget. Disse ting vil vi være villige til at behandle i sammenhæng i udvalget.

Poul Møller: For fjerde gang skal det høje ting i dag drøfte en reform af statens direkte beskatning af personer og selskaber, og for fjerde gang skal vi gøre det på grundlag af praktisk talt det samme lovforslag. Dette fortæller en hel del om den politiske stædighed, regeringen har lagt for dagen i denne sag. Skattereformen er næsten blevet regeringens mærkesag, og derfor så vi da også, at den blev fremsat dagen efter — altså umiddelbart efter — statsministerens meddelelse om, hvornår han agtede at lade folketinget opløse. Banneret gik herefter straks til tops over flagskibet; der blev gjort klar til kamp. På skattereformen vil regeringen stå sin prøve; for denne sag vil den falde eller stå.

Den skal ikke fra os høre bebrejdelser i den anledning. Vi skal ikke bebrejde den noget som helst, fordi den har valgt netop disse forslag til valgets store konkrete problem, tværtimod. Men inden reformen sendes ud i valgkampens rabalder, er der måske anledning til at give den nogle ord med på vejen.

Må jeg først give den højtærede finansminister en kompliment. Det er muligvis i dag sidste gang, vi kommer til at drøfte denne skattereform med den højtærede finansminister som forslagsstiller. Jeg vil gerne give ham min ærbødigste hilsen og kompliment. En af Englands allerstørste statsmænd udtalte i sin tid om labours finansminister, sir Stafford Cripps, følgende ord:

„Jeg nærer den dybeste respekt og den største beundring for den overordentlige begavelse, den flid og idérigdom, det initiativ og mod, han lægger for dagen.“

Formanden: Er det et citat?

Poul Møller: Jeg beder om tilladelse til at citere; det er en utrykt kilde. Jeg må have lov til at gentage citatet:

„Jeg nærer den dybeste respekt og den største beundring for den overordentlige begavelse, den flid og idérigdom, det initiativ og mod, han lægger for dagen for at finde frem til de veje og midler, der hurtigst og grundigst vil befordre samfundets undergang.“

Havde den pågældende statsmand kendt vor nuværende højtærede finansminister, hvad han næppe har, føler jeg mig overbevist om, at han ville have tildelt denne tilsvarende laurbær, som finansministeren nu må nøjes med at modtage af mig.

Det fremgår af den højtærede finansministers fremsættelsestale, at han i øvrigt fuldt ud anerkender, at det nedsatte folketingsudvalg har udvist stor energi i denne sag. Det er jeg glad for at høre; men desværre møder man ofte en noget anden opfattelse rundt omkring, hvor finansministerens partifæller optræder og taler eller skriver om skattereformen. Ved sådanne lejligheder har man intet imod at bibringe vælgerne den opfattelse, at oppositionen hverken har været til at hugge eller stikke i, end mindre til at drive til arbejdet, i mere end tre år.

Inden denne myte overlades til valgkampens hastige distributionsapparat, føler jeg trang til at korrigere den.

Den nuværende regering blev dannet den 30. september 1953. Først den 11. maj 1954 var finansministeren i stand til at fremsætte sine skattereformforslag her i tinget. Ingen vil bebrejde ham disse syv måneder — det var et stort arbejde, der skulle udføres, og for vor skyld måtte han gerne have brugt længere tid hertil. Det blev ikke lettere at udføre dette arbejde som følge af de løfter om bevarelse af skattefradragretten, som socialdemokratiets formand og øvrige ledere afgav umiddelbart før sidste valgdag. Men det lykkedes altså at blive færdig den 11. maj, kort tid før tinget afsluttede sit arbejde.

Vi havde derfor ventet forslagene fremsat igen straks i det nye folketingsår, 1954-55; det skete imidlertid først den 15. februar

1955, og den 29. april 1955 sluttede tinget sit ordinære arbejde. Heller ikke i det andet folketingsår blev der altså synderlig mulighed for at drøfte skattereformen i et udvalg. Først i det tredje folketingsår under denne regering, 1955-56, blev forslagene fremsat så betids, nemlig den 21. oktober 1955, at der var tid til et udbytterigt udvalgsarbejde, som alle partier flittigt tog del i; der blev afholdt omkring 60 udvalgsmøder i den samling, og vi fra vor side havde derfor ventet, at det arbejde, der var i gang, skulle være fortsat i denne samling. Men først nu i februar måned er forslagene genfremsat, og om ca. 6 uger skal tinget slutte sit arbejde. Det kan derfor næppe påregnes, at nævneværdige resultater nås på denne side valget. Dette er sandheden bag myten om den arbejdsu villige opposition og den reformvillende regering.

Når tinget ikke har kunnet enes om en skattereform, skyldes det ikke mindst, at regeringens forslag på væsentlige punkter har ligget langt fra det, som et flertal i tinget ventede og ønskede; jeg tænker i denne forbindelse ikke mindst på forslaget om skattefradragretten ophævelse. Det har været meget vanskeligt at arbejde med disse forslag, hvis krumtap til stadighed har været ophævelsen af retten til at fradrage betalte statsskatter. Allerede i maj 1954, da denne reform første gang var til behandling her i tinget, blev den højtærede finansminister bekendt med, at man både fra venstres, det radikale venstres og fra vor side ønskede at bevare fradragretten. Til trods herfor vendte regeringen stadig tilbage med forslag om at afskaffe den. Den 17. marts 1955 udtalte den højtærede finansminister på landsindustrimødet, at tanken om at ophæve skattefradragretten var uaktuel. Trods denne erkendelse genså vi stadig forslaget med denne uaktuelle bestemmelse om, at fradragretten skulle ophæves. (*Finansministeren* [Kampmann]: Det var ikke mig, der udtalte det!). Det var økonomiministeren, der havde fået bemyndigelse fra finansministeren til at udtale det, og finansministeren var endog til stede uden at protestere.

Jeg vil ikke nægte, at en mindretalsregering har ret til at handle, som sket er, men jeg vil bestride dens ret til, når den handler sådan, at føle sig krænket over, at tinget

[Poul Møller.]

ikke har været den følgagtig, og at den ikke har opnået nævneværdige resultater med hensyn til en skattereform. Ville finansministeren en skattereform, måtte det have været muligt for ham med den store indsigt, han har i de skattetekniske problemer, at revidere sine forslag således, at denne anstødssten var blevet fjernet; det har han imidlertid ikke villet, og derfor har han nået så lidt.

I forrige samling nåede vi ved fælles hjælp frem til enighed om visse bestemmelser, hvorved skattefradragets regler for svingende indtægter blev afbødet, nemlig dels 30 pct.-bestemmelsen, dels reglen om ret til at overføre underskud til de to næstfølgende år. Selv om især den første af disse bestemmelser ingeniørlunde er ideel, er disse regler efter vor opfattelse dog langt at foretrække for forslaget om skattefradragets ophævelse.

Ved disse gennemførte ændringer er de væsentligste invendinger af skatteteknisk karakter imod fradragets ret fjernet. Tilbage står de skattepolitiske synspunkter, som sigter på ved fradragets rets ophævelse at øge beskatningen på indkomster over 17 000 kr. her i landet. Som bekendt er vi ikke af den opfattelse, at der kan nås samfundsøkonomiske fremskridt eller forbedringer ved en øget beskatning af disse indkomstgrupper, ligesom vi føler os overbevist om, at det kun vil være i første omgang, en sådan øget direkte beskatning vil blive begrænset til indkomster over 17 000 kr. Er loftet først væk, vil turen hurtigt komme til andre. At sætte de mange op imod de få er derfor ikke noget middel til lettelse af den direkte beskatning.

Det er temmelig givet, at en øget udskrivning på det, man kalder større indkomster, vil mindske den samlede opsparing og dermed nødvendiggøre større statsinvesteringer, som igen skal pålignes skatteborgerne — alt i overensstemmelse med finansministerens så ofte publicerede syn på sammenhængen mellem skat, privat investering og offentlig investering. Derfor vil heller ikke de mindre indkomster få nogen fornøjelse af skattefradragets rets ophævelse.

I det hele taget er det vanskeligt for os at se, at denne skattereform er det, landet har brug for. Fra alle sider erkendes det

nu, at opsparingen må øges, overalt presser investeringskravene på, og så møder vi nu for fjerde gang et skattereformforslag, der modvirker netop det, som alle mener skal fremmes. Skattereformforslaget betyder, at den samlede direkte skatteudskrivning øges i forhold til i dag, det betyder øget indkomstskat på de større indkomster, det betyder øget selskabsbeskatning, øget formueskat, en kapitalvindingsskat på 35 pct., og endvidere er der i forbindelse med skattereformen regeringens forslag om øgede arveafgifter og om øget grundstigningsskyld.

Tror man virkelig, at det er de midler, som skal til for at fremme den private opsparing her i landet? Vi tror det ikke, og vi mener derfor, at selve sigtet med denne reform er forfejlet eller rettere forældet. Den bærer tydeligt spor af at være blevet til i en tid, da kapitalisten og sparereren blev betragtet som snyltere på det øvrige folk. Så længe det danske socialdemokrati ikke har frigjort sig for alle disse overleverede fordomme, vil det være ude af stand til at øve den gerning, som i dag er påtrængende nødvendig.

I øvrigt er det jo således, at dele af denne skattereform er forældet, fordi socialdemokratiet eller regeringen selv har tilkendegivet, at den vil noget andet end det, som er formuleret i de paragraffer, der er forelagt af den højtærede finansminister. Dette gælder f. eks. vigtige afsnit inden for beskatningen af virksomheder og inden for selskabsbeskatningen. Det fremgår af den højtærede finansministers fremsættelsestale, at regeringen regner med i løbet af foråret at fremsætte forslag til nye regler vedrørende afskrivninger og investeringsfonds. Det konservative folkeparti vil gerne medvirke til en gennemførelse af forbedrede regler på disse områder. I socialdemokratiets kongresudtalelse er det nævnt, at man tillige ønsker beskatningen af udbytter øget ud over det, den øgede selskabsbeskatning og den øgede personbeskatning medfører.

Jeg vil gerne her benytte lejligheden til at advare regeringen mod at kæde disse ting sammen. Det ville være synd for en god og produktionsfremmende foranstaltning, for en god sag, som vi formentlig vil kunne enes om her i tinget, hvis dens skæbne skal afhænge af sympatien for en dårlig sag. Udbytter er i forvejen dobbeltbeskattet;

[Poul Møller.]

den saglige begrundelse for en yderligere udbyttebeskatning er så lille, at vi har svært ved overhovedet at øjne den.

Andre dele af skattereformforslagene vil være modne til revision, hvis den højtærede finansminister får sin vilje igennem med hensyn til overgang til kildeskat. Der er meget i denne tanke om kildeskat, der taler os, men den er endnu slet ikke blevet grundigt undersøgt, og én ting ved vi at den vil medføre: en meget betydelig forøgelse af uproduktive udgifter her i landet. Det erkender for så vidt også finansministeren.

Det vil derfor være nødvendigt for os først at gennemdrøfte kildeskatten i alle dens konsekvenser, inden vi for vort vedkommende giver tilsagn om at støtte oprettelsen af et nyt vældigt administrationsapparat. Det er meget små beløb, de offentlige kasser mister i form af uerholdelige skatterestancer her i landet, og man skal derfor ikke vente, at overgang til kildeskat vil give stort flere penge i statskassen eller i de kommunale kasser, i hvert fald næppe så meget, som de øgede opkrævningsudgifter vil beløbe sig til. Skal man gå over til et tillempet kildeskattesystem, kan det altså ikke motiveres med hensynet til de offentlige kasser, for at få flere penge i disse kasser. Det kan kun motiveres med et eventuelt større behag for skatteyderne. Vi er ikke blinde for dette synspunkt, vi underkender det ikke, men vi er aldeles ikke overbevist om, at skatteborgernes store flertal ønsker kildeskat, og vor endelige stillingtagen vil afhænge af den belysning, udvalgsforhandlingerne kan kaste over problemet.

Men altså, på flere punkter er det fremsatte forslag allerede forladt af dets egen ophavsmand, hvad der jo langt fra gør det lettere for os andre at tage stilling til regeringens samlede skattepolitik.

I sin fremsættelsestale gjorde den højtærede finansminister nogle bemærkninger om kapitalvindingsskatten, bemærkninger, som jeg gerne ønsker at kommentere. Vi erkender, at der på flere punkter er engangs-erhvervelser, som det er urimeligt at indkomstbeskatte i et enkelt skatteår, og hvor en særlig afgift kan være mere rimelig, som f. eks. beskatning af goodwill. I den tid-

ligere regerings forslag af marts 1953 tog man da også konsekvensen heraf, men vi ser ikke det rimelige i heraf at drage den slutning, at vi bør tage nye former for indkomstbeskatning og nye skatteobjekter ind under denne form for beskatning, erhvervelser, der hidtil har været indkomstskattefri, fordi de har været betragtet som ombytning af formueaktiver. Den højtærede finansminister overbeviser os slet ikke ved at pege på den nuværende urimelige beskatning ved udlodning ved et aktieselskabs likvidation. Denne urimelighed lader sig meget vel rette uden at indføre en almindelig kapitalvindingsafgift.

I det hele taget synes jeg, den højtærede minister er alt for tilbøjelig til at slutte fra det atypiske, fra det specielle, i stedet for fra det typiske, som f. eks. her, hvor han vil have en almindelig kapitalvindingsafgift og motiverer det med, at den kan løse et så specielt problem som udlodning af aktier ved likvidation, eller når han f. eks. ønsker at indføre kildeskat for derved at undgå dobbeltbeskatning af hjemvendte udlandsdanskere eller sikre sig, at den afdøde intet kommer til at tjene ved sit eget dødsfald. Disse specielle argumenter skal jeg lade ligge, for jeg tror ikke, de kan bære så store foranstaltninger som dem, den højtærede minister stiller forslag om.

Den højtærede finansminister kredser endvidere om det urimelige i, at debitorer får en gevinst på kreditorers bekostning, og ministeren nævner ejendomsbesidderen i forhold til pantekreditoren. Det er naturligvis rigtigt, at ejeren her ved stigende ejendomspriser får en gevinst, som pantekreditor ikke får andel i, men ærlig talt, ingen er dog taget ved næsen. Panthaver har jo netop valgt sikkerheden uden udsigt til konjunkturgevinst, til gengæld også sikkerhed, såfremt ejendomspriserne falder, medens derimod debitor har valgt konjunkturrisikoen, udsigten til fald eller stigning. Debitor har ikke i noget tilfælde snydt kreditor, begge har vidst, hvad de gik ind til, og begge har fået, hvad de ønsker.

Skulle der nu være konsekvens i finansministerens betragtning, skulle man jo vente, at han ville foreslå debitorgevinsten delt imellem debitorer og kreditorer, altså ved en slags værdisikrede, værdifaste obligationer, en tanke, som ingenlunde er an-

[Poul Møller.]

stødelig; men det gør han ikke. Han siger derimod, at da debitor opnår en gevinst, som kreditor ikke opnår, så skal jeg — finansministeren — have min del af gevinsten. For os andre er det svært at se, hvad dette kommer staten ved. Hvis det skulle være sådan i erhvervslivet, at hver gang den ene part ved en handel opnår noget på den andens bekostning, skal finansministeren have sin andel, er det vanskeligt at begrundede det, i hvert fald ud fra de synspunkter, finansministeren anlægger. I alle tilfælde er det til ringe gavn for kreditorerne, at finansministeren på denne måde vil øve retfærd, og disse kreditorer nyder i øvrigt kun sjældent gavn af den høje regerings bevågenhed.

Debitor opnår som regel ikke større gevinst, end han skal have for at købe et lignende aktiv som det, han har solgt. Det erkender den højtærede finansminister selv nølende, men henviser dette til en udvalgsbehandling. Men i denne erkendelse ligger faktisk selve sammenbruddet af hele den tankegang, som ligger til grund for lovforslaget om kapitalvindingsskat, for der er vel ingen, der mener — finansministeren vel heller ikke — at det skal være den tilfældige omstændighed, om den pågældende vil bruge sin såkaldte gevinst til at købe et tilsvarende aktiv, der skal være afgørende for, om han skal betale kapitalvindingsskat. Hvorfor i alverden skulle der skabes en sådan forskel, at den, der siger: jeg vil købe en lignende ejendom, et lignende hus, skal fritages, medens den, der ikke vil købe, skal betale afgiften? Jeg tror, det vil komme til at betyde, at alle vil prøve at købe.

Endelig gjorde den højtærede finansminister nogle bemærkninger om kontrolforanstaltninger, og vi har alle indtrykket af, at det er denne del af skattereformen, som i den kommende valgkamp vil interessere socialdemokratiets agitatorer mest. Det er der vel ikke noget at sige til. Men lad mig da straks sige, at også vi er af den anskuelse,

at den høje direkte beskatning må forudsætte størst mulig lighed ved indkomstopgørelsen. Enhver foranstaltning, der med rimelighed kan bringes til anvendelse uden uforholdsmæssigt store udgifter og med udsigt til nogenlunde effektivitet, er vi villige til at overveje.

Vi tror blot ikke, at man gør nogen gavn ved at foregøgle lønmodtagerne her i landet, at kontrolforanstaltninger kan blive så effektive, at ingen slipper igennem, eller at lønmodtagerne derved kån få væsentlig skattelettelse. Gang på gang har vi set, hvilken fantasi der kan præsteres, når det drejer sig om at slippe igennem skattevæsenets fine net. Finansministerens forslag vil udstyre skattevæsenet med en række beføjelser, som det ikke i dag er i besiddelse af, og han vil under strengt strafansvar pålægge borgerne en oplysningspligt, der går langt videre, end vi er vant til det her i landet. Når man f. eks. pålægger borgerne at opgive beløb, de har betalt i årets løb til babysitning, til mindre rengøringsarbejder og andre private udgifter, på over 100 kr., så vil en sådan bestemmelse række særdeles langt og gøre mange her i landet til forbrydere. Jeg tror derfor, alt taget i betragtning, at netop regler som kontrolreglerne langt bedre egner sig til en saglig udvalgsforhandling, og en sådan har endnu ikke fundet sted om denne del af skattereformkomplekset.

Finansministerens forslag til kontrolregler viser imidlertid tillige med al ønskelig tydelighed, at den direkte skat er blevet for stor her i landet, at ærlighedens pris er blevet for kostbar. Den rigtige skattereform får vi derfor ikke, medmindre vi letter selve det direkte skattetryk. Dette er også nødvendigt, hvis vi skal øge opsparringen og arbejdslysten, og det er de første økonomiske krav, vi stilles over for.

Det konservative folkeparti er derfor den opfattelse, at alle kræfter må forenes om en skattereform, der medfører væsentlige reduktioner af den direkte skat med hovedvægten på en nedsættelse for indkomster fra

[Poul Møller.]

10 000 til 20 000 kr. i skattepligtig indkomst. I det omfang rimelige besparelser, hvoraf vi har peget på flere, ikke muliggør dækning for en betydelig lettelse af det direkte skatte-tryk, vil vi stille os fordomsfrit over for en undersøgelse af og eventuelt forøgelse af den almindelige forbrugsbeskatning med rimelige sociale reservationer. Ad besparelser-vejen kan meget imidlertid nås, ikke mindst ved at reducere og afvikle statens lånelov-givning. I denne henseende har vi allerede stillet nogle forslag, men den største post kommer vi til, når byggestøtteleven skal revideres. Det må være muligt at afløse denne kæmpemæssige statsforpligtelse med direkte tilskud til dækning af de mindst-bemidlede huslejebehov.

En skattereform, der 1) med vægt mindsker den direkte beskatning for mellem-indkomster dér, hvor progressionen er hårdest, 2) friholder et eksistensminimum for statsskattepligt, 3) tager hensyn til forsørgerbyrderne ved skalaens udformning og 4) tiltemper beskatningen mest muligt til proportionalitetsprincippet, en sådan skattereform vil det konservative folkeparti medvirke til at få gennemført. Kun ad denne vej finder vi det muligt at nå frem til en egentlig beskatningsreform til fremme af opsparing, arbejdsindsats og øget velstand.

Herudover ønsker vi yderligere udbygning af specielle opsparingsfremmende foranstaltninger i vor skattepolitik, f. eks. ved at hæve formueskattegrænsen, gøre små renteindtægter skattefri og i samme forbindelse undersøge mulighederne for en videre adgang til hel eller delvis fritagelse for indkomstskat af opsparede beløb i de år, opsparingen foretages. Tillige ønsker vi at behandle og overveje det forslag om skattefri opsparing, som banker og sparekasser har udarbejdet og fremsendt til folketinget i dette efterår.

Enhver skattepolitik, der har til formål at øge befolkningens lyst til at spare og dens vilje til at virke, kan påregne konservativ støtte i dette høje ting. Enhver politik, der modvirker disse formål, vil vi modarbejde med al vor politiske styrke.

Bertel Dahlgaard: Når den højtærede minister har fremsat dette store og om-

fattende lovforslag om indkomst- og formueskat til staten i midten af februar måned, hvor der regnes med, at folketinget afslutter sit arbejde om ca. 6 uger, går jeg ud fra, at det er det samme som at sige til folketinget, at man ikke regner med noget resultat af forhandlingerne i denne samling, selv om det nu er fjerde gang, lovforslaget fremsættes i tinget. Jeg finder derfor ingen anledning til at holde en ny tale om sagen eller gentage tidligere taler. Det radikale venstres stilling til de forskellige spørgsmål er udtrykt i mine tidligere udtalelser i denne sag, særlig i udtalelsen i samlingen 1953-54, der findes i Folketingstidende sp. 5532, endvidere i senere udtalelser, som findes i Folketingstidende for 1954-55 sp. 2373 og i Folketingstidende for 1955-56 sp. 433.

Ministeren har jo ikke under hensyn til disse udtalelser eller til andres udtalelser foretaget ændringer af betydning i forslaget. Ministeren udtalte sig derimod ret indgående om skattefradragsretten, kapitalvindingsskatten og skat ved kilden.

Hvad angår spørgsmålet om skattefradragsretten, kan jeg ikke afvinde ministerens udtalelser større interesse, bortset fra ministerens tilsagn om, at han også er villig til at gå andre veje. Jeg er i øvrigt fuldkommen sikker på, at den tale, der blev holdt fra socialdemokratisk side om skattefradragsrettens bortfald aftenen før valget i 1953, ikke vil blive gentaget forud for valget i 1957. I øvrigt ved ministeren, hvorledes stillingen er.

Han ved, at den uheldige virkning af skattefradragsretten, der kunne siges at knytte sig til den høje beskatning af merindkomster, nu i afgørende grad er fjernet ved den i fjor gennemførte 30 pct.s reduktion af merindkomster. Denne lov har jo vakt særdeles tilfredshed i befolkningen, og jeg går ud fra, at ministeren i den nærmeste fremtid fremsætter forslag om dens forlængelse. Jeg vil gerne spørge, hvornår et sådant forslag kan ventes.

Hvad angår forslaget om kapitalvindingsskatten, har jeg tidligere kritiseret forslaget meget stærkt. Vi vil i det radikale venstre gerne forhandle om en udbygning af de gældende bestemmelser om beskatning af visse engangsindtægter, men jeg må fastholde, hvad jeg sagde under behand-

[Bertel Dahlgaard.]

lingen i 1953, at de foreslåede regler vedrørende kapitalvindingsskatten er for rigoristiske, for lidt gennemtænkt, og at gennemførelse af dem vil have helt uberegnelige følger for befolkningens økonomiske dispositioner. Det var dette sidste, det ærede medlem hr. Thorvil Kristensen var inde på i dag, da han nævnte indvirkningen på omsætningen af ejendom og andre værdier. Jeg minder om et andet område: forslaget inddragning af obligationsomsætningen under kapitalvindingsskatten, som vil skabe et helt ukontrollabelt område.

Hvad angår spørgsmålet skat ved kilden, vil en sådan reform efter vor opfattelse indeholde et meget stort fremskridt, selv om den også vil medføre betydelige administrative besværligheder, og vi vil med megen velvilje gå ind i en forhandling om denne reform i forbindelse med den samlede skattereform.

Jeg vil endnu gerne spørge, hvor hurtigt vi kan vente betænkning fra udvalget om afskrivningsreglerne. Vi skulle i hvert fald gerne have spørgsmålet herom og om investeringsfonds behandlet færdigt i dette folketingsår. Disse spørgsmål har i øvrigt også en side, der vender ud imod spørgsmålet kapitalvindingsskat, men formentlig har den sene fremsættelse af skatteforslaget hindret resultater i år. Jeg vil dog gerne udtrykke håb om, at arbejdet med de to skatteforslag, der ligger i skatteudvalget, om de kommunale ejendoms-skatter og de kommunale indkomstskatter nu må blive fremmet med fornøden kraft. Her skulle det ikke være umuligt at nå til resultater i dette forår, og jeg understreger altså de bemærkninger, som det ærede medlem hr. Thorvil Kristensen fremsatte på dette punkt.

Formanden: Det ærede medlem hr. Alfred Jensen har ordet som det kommunistiske partis ordfører med hensyn til forslag til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding.

Alfred Jensen: Vi har i dag fået et referat af de forhandlinger, der er foregået i de forskellige skatteudvalg, der har arbejdet. Det er jo ikke noget nyt, det har vi fået adskillige gange i den senere tid, al den

stund der har været arbejdet meget og vel også ihærdigt med at reformere vor skattelovgivning. Det kan være meget opbyggeligt at høre, at der er nået store fremskridt med reformerne, men når man tager i betragtning, at der ikke er rørt ved det, der er hovedproblemet, nemlig en ændret byrdefordeling af skatterne, er der ikke så meget, der giver anledning til glæde. De forskellige reformer, der er gennemført, har jo været af mere teknisk art og har ikke fået den virkning for skatteyderne, som disse venter sig, når de tænker på en skattereform.

Jeg er ligesom andre tilfreds med, at dette lovforslag er fremsat og foreligger til forhandling i dag, også fordi man får det med ind i diskussionen om de skattemæssige problemer og det kommer til at indgå i valgforhandlingerne i det kommende forår. Jeg tror, at det er særdeles godt, at lovforslaget, selv om det ikke kan færdigbehandles, bliver genstand for fornyet opmærksomhed, og jeg vil gerne udtrykke min tilfredshed med, at finansministeren har opretholdt sit forslag om, at skattefradragsretten skal bortfalde, hvad angår betalt skat til staten. Jeg ser ikke rettere, end at hvis man skal have den ændrede byrdefordeling, der har været lovet så ofte, må man foretage denne afskaffelse. Jeg kan naturligvis ikke vide, om den tale, der holdtes umiddelbart før valget i 1953, vil blive holdt foran valget her i 1957. Jeg vil da håbe, at den bliver det, for jeg ser ikke rettere, end at hvis man ikke fortsat fastholder denne tanke, vil man ikke nå frem til en revision på dette område, og dermed får man ikke mulighed for at lægge skattebyrden på dem med de største indkomster på samme måde, som man gør det i andre lande, der kan sammenlignes med vort land. Jeg tør ikke sige, hvilken stilling finansministeren har, men jeg ved dog, at der er medlemmer i finansministerens parti, der er svorne, jeg kan næsten sige fanatiske tilhængere af fradragsrettens afskaffelse, og derfor vil jeg ikke tro, at vi har hørt det sidste ord fra regeringspartiet i denne sag. Jeg vil tro, at vi fortsat vil komme til at diskutere dette spørgsmål, og at det må føres frem på en sådan måde, at man finder en løsning. Det vil muligvis nok blive til ærgrelse for det ærede medlem hr. Poul Møller og andre,

[Alfred Jensen.]

der forsvarer skattefradragsretten, men det vil til gengæld blive en fordel for det store flertal, som vil kunne tjene på det — jeg siger udtrykkelig: som vil kunne tjene på det — for det afhænger nemlig af, hvordan man indretter vor skattelovgivning.

Jeg har erkendt, når vi før har haft dette lovforslag til første behandling, at der er lettelser i forslaget for manden med den lille indkomst og det, man kalder mellemindkomsten; men jeg har også påpeget, at disse lettelser ikke er store nok, og at der må gennemføres langt, langt større lettelser. Der er ingen tvivl om, at hvis man var gået mere rationelt til værks her og havde vist, hvad skattefradragsrettens afskaffelse ville betyde for manden med den lille indkomst i skattelettelse, hvis man havde gennemført et agitationsarbejde, således at de mange kunne se, hvilke fordele der er ved det, ville vi have været nærmere en løsning af dette spørgsmål, end vi nu er. Jeg håber, at man benytter den kommende valgkamp til at slå fast, hvilke fordele der er forbundet hermed, og vise, at hvis man går den vej, vil man kunne gennemføre de store lettelser. Som det er nu, er der adskillige, der har den opfattelse, at hvis skattefradragsretten bevares, slipper den menige mand billigere i skat, men sådan er det jo ingeniunde. Hvis man som sagt ønsker at få skattefradragsretten afskaffet, må spørgsmålet belyses på en sådan måde, at hver eneste fatter, hvad det drejer sig om. Så længe der råder så megen usikkerhed og uklarhed om spørgsmålet som nu, vil det ikke være let at nå frem til en løsning.

Jeg ser med interesse, at man vil stramme bestemmelserne om kontrol med indkomsterne. Jeg er fuldstændig klar over, at hvis vi skal have strammere bestemmelser her, vil det øge administrationen og dermed naturligvis også udgifterne. Jeg ser ikke nogen ulykke heri, hvis det bliver muligt at få en hel del af dem, der tjener store penge og unddrager sig skatteydelsen, klapset af. Jeg vil tro, at selv om administrationsomkostningerne stiger, vil det samfundsmæssigt være en stor fordel, at man gennemfører en mere effektiv kontrol. Jeg vil også mene, at når man får fat i skattesnyderne, bør de klapses af på en sådan måde, at de, der

har gjort sig skyldige i det samme, ikke føler sig fristet til at fortsætte.

Det ærede medlem hr. Thorvil Kristensen mente, at det kunne gøre skattevæsenet upopulært, hvis man drog for hårdt til felts mod skattesnyderne. Jeg ved ikke, hvor populært skattevæsenet er, men jeg ved, at blandt lønarbejdere er populariteten ikke særlig stor, dels fordi de må betale skat til sidste hvid af den fortjeneste, de har, dels fordi skattevæsenet er særdeles effektivt, når skatterne skal inddrives. Hertil kommer, hvad der gør skattevæsenet endnu mindre populært blandt jævne mennesker, at man ikke har indtryk af, at den samme hårdhed og skarphed lægges for dagen over for dem, der har de store indkomster og har større muligheder for at unddrage sig skattebetalingen. Jeg tror, at hvis man skærpede kontrollen og virkelig tog fat på de store skattesnydere, ville man opnå popularitet for skattevæsenet ude i de brede lag af befolkningen.

Men selv det skattelovsforslag, der ligger her, og som går ud på en skærpet kontrol, går jo ikke så vidt, at det ligestiller andre samfundsborgere med arbejdere, funktionærer og tjenestemænd. Det, der udbetales i løn, skal opgives til skattevæsenet, men hvad der udbetales i dividender og andet, er skattevæsenet kun i stand til at få oplysninger om ved henvendelse. Hvorfor gennemfører man ikke de samme regler for udbetaling af udbytte og dividende, som man har for lønninger, regler om, at alt, hvad der udbetales af den art, skal opgives til skattevæsenet? Jeg ved meget vel, at man kan sige, at muligheden for at få oplysninger er til stede. Ja tak, men for skatteborgerne ser det mærkeligt ud, at de, der er bedst stillet, behandles på en mere kulant og nænsom måde end dem, der må tjene til det daglige udkomme ved deres nævers arbejde. De kontrolleres langt, langt anderledes.

Jeg er i øvrigt ikke sikker på, om man, selv om man gennemfører de bestemmelser, der her er foreslået, kan komme skatte-snyderiet til livs, og jeg vil heller ikke tro, at forslagsstilleren har den opfattelse. Jeg tror, at der stadig væk vil være mulighed for ved ansættelse af varelagre og ved udnyttelse af skattelovens bestemmelser at und-

[Alfred Jensen.]

drage sig den skattebetaling, som man egentlig moralsk er forpligtet til, men som man juridisk set kan slippe uden om, og derfor stiller jeg ikke de største forventninger til det, der her er foreslået. Men naturligvis vil det have sine fordele, hvis man strammer kontrollen og virkelig sætter ind også over for andre befolkningslag på samme måde, som man gør det over for arbejdere, funktionærer og tjenestemænd.

Jeg har bemærket mig, at finansministeren mener, det er på tide, at de, der tjener på prisstigningerne, kommer til at betale noget mere i skat, så skattebyrden kan lattes for dem, prisstigningerne går ud over. Hidtil er det gået omvendt. Jeg ved ikke, om den kapitalvindingsskat, der her er foreslået, skulle være et særlig probat middel. Ved tidligere behandlinger har jeg gjort opmærksom på, at en del af det, der nu beskattes som indtægt, fremefter vil blive beskattet som kapitalvinding og kun med 35 pct. Jeg indser ikke, at der sker nogen retfærdighedshandling ved, at rene spekulationsfortjenester, som nu er indkomstskatteobjekter, gøres til kapitalvindingskatteobjekter. Tværtimod vil jeg tro, det var rimeligt at fortsætte med den ordning, vi har det på dette område. I øvrigt har jeg udtalt mine betænkeligheder ved den foreslåede kapitalvindingsskat, men der kommer vel nye oplysninger frem ud over, hvad der til dato er forelagt folketinget og offentligheden. Vi forbeholder os da at tage stilling dertil.

Finansministeren har talt om at gå over til skat ved kilden. Jeg forstod, at det ærede medlem hr. Poul Møller er af den opfattelse, at det ikke vil betyde særlig meget for staten, om man går den vej, fordi det, der ikke erholdes i skat, er såre ringe beløb. Én ting kan man være sikker på: gennemfører man skat ved kilden, vil det være arbejderen og tjenestemanden og funktionæren, der kommer til at betale til sidste hvid af det, de tjener, og de muligheder, der bliver for at slippe udenom, vil være forbeholdt de selvstændige erhvervsdrivende og andre, som har indtægter af mindre kontrollabel art. Jeg ved meget vel, at man fremholder det som et gode, at folk ikke kommer til at gå med penge i lommen, som de senere skal betale skat af. Jeg vil dog tro, at det store

flertal ønsker at administrere sine penge selv, og det forekommer mig ikke, at det er stort bedre at være og leve og arbejde dér, hvor man klarer skatten gennem interessekontorer, end andetsteds. Jeg tror, man har nøjagtigt samme vanskeligheder og besværligheder som før, og det eneste, arbejderen og tjenestemanden er sikker på, hvis man går over til skat ved kilden, er, at de kommer af med hver eneste rød øre, der er pålignet dem i skat. Det vil også ramme den, der bliver udsat for sygdom eller arbejdsløshed. Nu er der dog en bestemmelse om, at pålignet skat kan eftergives, men fremefter vil man komme til at betale det hele. Jeg ser meget vel, at ministeren bruger de trængsler, man kan komme ud for på grund af sygdom og arbejdsløshed, som motivering for at gå over til skat ved kilden. Det glæder mig overmåde meget, at opmærksomheden er blevet henledt på de vanskeligheder, denne kategori af medborgere er ude for, men så forstår jeg ikke, at man ikke vil gå ind for de forslag, jeg på den kommunistiske gruppes vegne har stillet den ene gang efter den anden om, at der skabes lovhjemmel for absolut skattefritagelse ved ledighed ud over en bestemt periode.

Der er ingen grund til at vente med at løse dette problem, indtil vi får skattereformen gennemført. Vi har ordnet så mange småting stykkevis; hvorfor så ikke nu tage fat på denne sag? Jeg vil da opfordre regeringen til at drage omsorg for, at problemet bliver løst, inden det samme finansår er afsluttet. Det kan nås, og det er rimeligt at løse det nu, da det ser ud til, at arbejdsløsheden bliver af usædvanlig stort omfang.

Der kunne selvfølgelig være anledning til at gøre flere bemærkninger om lovforslaget, men det skal jeg afstå fra. Vi er af den opfattelse, at de skatter, der er lagt på den jævne befolkning, er for store, og da forslaget til ligningslov var til behandling, foreslog jeg derfor, at der for indkomster under 15 000 kr. skulle gives et fradrag på 1 000 kr. ekstra, hvorved der ville ske en lettelse i beskatningen af alle de små og mellemstore indkomster. Det er vor stilling til en skattereform, at den bør give lettelser af betragtelig art, men det giver denne ikke i det omfang, det er muligt og ønskeligt. Derfor håber vi, at den, inden den kommer til behandling igen — det bliver, som

[Alfred Jensen.]

det er spået, sikkert ikke før efter valget — får et helt andet udseende, som svarer til de ønsker og den trang, der er ude i den jævne, slidende og arbejdende befolkning.

Formanden: Det ærede medlem fru Petra Petersen har ordet som det kommunistiske partis ordfører med hensyn til forslag til lov om børnetilskud m. v.

Petra Petersen: På min gruppes vegne skal jeg fremføre nogle betragtninger vedrørende det lovforslag om børnetilskud m. v., som er fremsat af den højtærede socialminister. Vi kommunister er tilhængere af såvel børnetilskud som moderskabsydelse. Vi har fastslået det ved gentagne gange her i tinget at fremsætte forslag til sådanne love. Vi er også tilhængere af, at en lovgivning af den art sorterer under socialministeriet, hvor andre sociale love og „familieleve“ hører hen, ikke under finansministeriet. Derfor har vi også ved behandlingen af forslaget om det midlertidige børnetillæg stillet forslag om, at dette børnetilskud ikke skulle høre under finansministeriets område, hvor det modregnes i skat, men overføres til socialministeriet, og om, at en sådan børnerente burde udbetales til forsørgeren. Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme nærmere ind på det midlertidige børnetilskud, der har så mange skønhedsfejl, hvad vi gang på gang har omtalt. Jeg vil komme tilbage til det ved en anden lejlighed.

I stedet vil jeg tale lidt om det lovforslag, som socialministeren har fremsat. Vi ved, at det forslag, ministeren har stillet her i forbindelse med skattereformen, er et udmærket forslag, som vi kommunister godt kunne give vor tilslutning. Men der er det ved det, at ministeren har kædet sit forslag sammen med forslaget om en skattereform, og der er ikke store muligheder for, at denne skattereform kan blive gennemført i dette folketingsår, hvilket også er blevet nævnt af det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard. Ingen tror på, at skattereformen bliver ført igennem i indeværende folketingsår.

Jeg ved ikke, om den højtærede socialminister venter det — jeg tror det næppe — men jeg har altid syntes, det måtte være en opgave for socialministeren at fremsætte et forslag som det foreliggende uafhængigt af

en skattereform. Ministeren har denne gang som de øvrige gange kædet sit forslag sammen med et skattereformforslag, men nu synes jeg, at ministeren burde kunne skille sit forslag ud af denne sammenhæng og fremsætte det som et selvstændigt forslag. En lovgivning af denne art har vi vel lov at sige har været ventet i årevis, den er meget tiltrængt, og befolkningen bliver narret, når man gang på gang fremsætter et forslag, som der ikke er mulighed for at få gennemført.

Hvis ministeren ville fremsætte et forslag uden om skattereformen, ville jeg tro, at der ville være et godt og et sikkert grundlag her i tinget for at få det gennemført. Jeg tror også, at der i dag ville være en mulighed for det, selv på det sene tidspunkt af folketingsåret, hvor vi befinder os. Det er også derfor, at vi kommunister igen har fremsat vort lovforslag om børnetilskud og om moderskabsydelse — det skete i går. Det har vi gjort, fordi vi finder det nødvendigt at få spørgsmålet rejst på den rigtige måde og ikke som nu og ved tidligere lejligheder i form af forslag fra socialministeriet i forbindelse med en skattereform, som der i hvert fald i de første år ingen sandsynlighed er for at få vedtaget.

Søren Olesen: Der har nu i mangfoldige år været ført en debat om skattereformen, lige fra den tid da skattekommissionen arbejdede og senere afgav betænkning. Man kan godt sige, at der har været meget skrig, men lidt ild. Det er ret små resultater, der hidtil er kommet ud af den debat og de drøftelser, der har været ført både i udvalg og mere offentligt. Det er for så vidt beklageligt, for der er dog vist ingen, der vil benægte, at vi i høj grad trænger til en skattereform; den er både ønskelig og påkrævet, og jeg synes, det må siges, at den skal og bør gennemføres. Desværre er der ikke udsigt til, at det nås i dette folketingsår. Vi er nu så langt fremme i tiden, at man ikke kan tænke sig, at et udvalg kan blive færdigt. Det kan kun komme til at dreje sig om ganske enkelte mindre spørgsmål, der kan tænkes at blive løst, og i øvrigt må man vel regne med, at problemet kommer til at ligge, indtil vi har valget overstået og man kan begynde forfra.

Mit parti ønsker altså gerne, at forslaget

[Søren Olesen.]

kan blive sagligt fremmet. I forslaget, som nu er blevet fremsat flere gange, er der forskellige ting, som vi regner for forbedringer. Vi mener, det er rimeligt at forhøje grænsen for den skattefri indtægt — jeg kunne endda tænke mig, at den ligger temmelig lavt endnu. Hele prisudviklingen har forskubbet indtægternes værdi, således at det skattefrie beløb, selv om det nu er forhøjet til 2 500 kr. for hver person, vist ikke engang svarer til den forandring, der er sket i hele pris- og indtægtsniveauet.

Vi mener også, at forenklingen kunne føres videre. Der er foreslået visse forenklinger, men der er endnu en mængde tillæg og fradrag, og desværre hænger de to ting sammen. Hvis man giver et større skattefrit fradrag, kan man undvære mange af de tillæg og fradrag, som man stadig arbejder med, før det endelige skattebeløb udfindes. Jeg tænker her bl. a. på det mærkelige forhold, at en mand, som har fri uniform, skal have tillæg til skatten, medens den anden, som selv skal skaffe uniform, får et fradrag. Jeg synes, man må gå ud fra, at der er taget hensyn til alle disse småting ved lønansættelserne, og derfor kan man godt se bort fra dem, når man foretager skatteberegningen. Det samme gælder i nogen grad for de selvstændige erhvervsdrivendes vedkommende; jeg tænker her på, at der vel ingen grund er til, at forbrug af egne produkter skal ansættes til detailpriser.

Vi vil altså gerne tilsige vort medarbejde til en yderligere forenkling, for så vidt man kan finde frem til det. Der er endnu en ting i det foreliggende forslag, som efter min mening er et fremskridt, nemlig at man vil ophæve progressionen for de mindre og måske mellemste indtægters vedkommende, således at procentsatserne er ens op til 16 000 kr. i skattepligtig indtægt.

I den forbindelse synes jeg ikke man kan undgå at tænke på, at netop ved hjælp af progressionen har staten i virkeligheden fået større indtægter end dem, indtægtsstigningerne har betinget. Det vil sige, at statens indtægter af de personlige skatter er steget mere end indtægten for landets borgere. Man taler for tiden så meget om prisregulering, og man kan sige, at her har staten fået en dobbelt prisregulering. Når indtægterne bliver højere, træder progres-

sionen i virksomhed, og så får staten ikke alene den dobbelte skat, men måske den tredobbelte, fordi indtægten er blevet beskattet med en højere procentsats. Det er også det forhold, der har gjort, at merindtægten blev særlig hårdt beskattet; det har i hvert fald bidraget til det. Derfor er det egentlig uforståeligt, at man, samtidig med at man har fået en sådan dobbelt prisregulering på skatternes område, har skullet finde på nye skatter hvert eneste år. Man kan vel sige, at staten i hvert fald burde have haft rigeligt til sit behov, når den har fået sine indtægter forøget mere, end borgerne har fået. Den skulle kunne nøjes med den pristalsregulering, som i øvrigt har fundet sted.

Der foreslås indført en skærpet beskatning af dødsboer. Jeg synes, at der, særlig hvad angår indtægten, kan være grund til varsomhed. Det er en stor forandring, der sker i en families økonomiske forhold, når familieforsørgeren falder bort, og selvom der har været en betydelig indtægt året i forvejen, er det ikke sikkert, det er så let at udrede skatten, når indtægten falder. Efter de gældende regler kan skatten ved dødsfald straks reguleres, men så vidt jeg forstår de bestemmelser, der nu er foreslået, vil man ikke gå med til en sådan regulering; man vil have skat af hele indtægten. Hvor der er en formue at tage af, kan pengene naturligvis udredes, men det kan blive meget besværligt, hvis der ikke er nogen videre formue og indtægten går ned. Jeg mener derfor, det er nødvendigt med en bedre udformning og en afklaring, men lovforslaget bliver vel heller ikke vedtaget i denne omgang. Jeg gør blot opmærksom på det.

Et spørgsmål, som har optaget sindene i mange år, er spørgsmålet om, hvorvidt skattefradragsretten skal bibeholdes eller afskaffes. Man er i det foreliggende lovforslag gået en middelevj, idet man foreslår, at kommuneskatten og kirkeskatten kan fradrages, medens statsskatten ikke mere skal kunne fradrages, med den begrundelse, at kommuneskatten er forskellig. Men inden for kommunebeskatningen arbejder man med en slags udligning, så det bliver lidt indviklet, når disse to ting sammenholdes.

Der kan siges noget til fordel for at op-

[Søren Olesen.]

hæve skattefradragsretten; derved vil beregningen blive lettere, og en stigende indkomst vil ikke påvirkes så meget som nu, når man ikke har et stort fradrag fra året før og derfor bliver ramt særlig hårdt ved en indtægtsstigning. Den forrige regering opererede med udtrykket „ubegrænset skattepligt“. Det er man nu heldigvis gået bort fra; det lød jo også lidt skræmmende, men jeg vil alligevel advare imod at gøre spørgsmålet om skattefradragsretten til et hovedpunkt i den kommende valgkamp, for hvis man gør det, kan det kun være et udtryk for, at man ønsker at vildlede befolkningen og give den noget at diskutere, som ikke har så farlig meget reelt indhold.

Sagen er den, at selv om man har afskaffet udtrykket „ubegrænset skattepligt“ i loven, praktiseres det jo, idet man kan pålægge alle mulige andre skatter, forbrugs-skatter, som der naturligvis ikke er noget fradrag for. Det vil sige, at man ganske vist med fradragsretten har lagt et vist loft over beskatningen af indtægterne, men når man stadig kommer med nye skatter, som forhøjer leveomkostningerne for befolkningen, og pålægger den afgifter — en slags snigskatter — som betales over købmandens disk, og disse skatter kan pålægges ubegrænset, så bliver der meget lidt ved den rest, der bliver tilbage af skattefradragsretten på indtægtsskatter. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen var jo også i dag inde på, at man i højere grad burde gå over til en beskatning af forbruget — det er det, man kredser om; og det vil altså sige, at man stadig ønsker at opretholde den ubegrænsede beskatning.

Det er i virkeligheden det, befolkningen er bange for, og det er derfor, man kan bilde den ind, at skattefradragsretten har så stor betydning. Jeg synes, man burde give den sande oplysning: at det ikke er skattefradragsretten, der er det afgørende. Det afgørende er, hvilke skatter og hvor store skatter man pålægger befolkningen. Derfor udtalte jeg også ved lovforslagenes behandling i fjor, at det er et spørgsmål, om vi ikke trænger meget mere til en udgiftsreform end til en skattereform; i hvert fald er det, som befolkningen har krav på, en garanti for, at man ikke ubegrænset beskatter den på andre måder og

derefter prøver at bilde den ind, at blot — som nu i dette tilfælde — halvdelen af skattefradragsretten bevares, så er befolkningen ikke udsat for nogen urimelig skatteplyndring. Det kan udmærket godt være tilfældet alligevel.

I hvert fald vil jeg mene, at overalt, hvor de to partier, venstre og de konservative, vil føre det nævnte synspunkt stærkt frem, er der grund til at påtale det og fremhæve, at en skat på forbruget virker endnu værre, for her er der ikke tale om noget som helst fradrag, og da en sådan skat vender den tunge ende nedad, kommer den til at virke endnu mere uretfærdigt. Vi mener, det er vigtigere at finde frem til en begrænsning af skatteudskrivningen på alle områder, så at befolkningen får sikkerhed for, at den kan beholde udbyttet af sit arbejde og ikke bliver beskattet urimeligt, hverken på den ene eller den anden måde. Kan man få en sådan garanti, har vi ikke noget imod at forhandle om skattefradragsrettens ophævelse, for i så fald er den skattefradragsret, vi har, ikke det afgørende for os.

Det andet spørgsmål, der i denne forbindelse drøftes meget, er kapitalvindings-skatten. Det pågældende afsnit er nu mærkeligt, idet det dels indeholder skattelettelser, dels kan komme til at betyde en forøget skat på visse områder. Det betyder skattelettelse i de tilfælde, hvor der er tale om en fortjeneste, som er opsamlet gennem en årrække, altså en arbejdsfortjeneste, der ikke er blevet beskattet, fordi den f. eks. er blevet investeret, men som når den af en eller anden grund fremkommer på én gang, efter de nuværende skatte-love beskattes hårdt.

Der er imidlertid andre tilfælde, hvor kapitalvindingskatten vil betyde en ny og forøget skat, nemlig når der er tale om prisstigninger, når der er tale om konjunkturstigninger og om realisation af ejendomme. Jeg vil herom sige, at der er jo indtægter, som man kommer lettere til end andre, indtægter, som er en følge af pludselige konjunkturstigninger, der enten kan kapitaliseres eller også direkte indvindes, og der kan ikke indvindes noget imod, at den slags indtægter bliver beskattet. Men når de er så iøjnefaldende i øjeblikket, kommer det jo af pengeforringel

[Søren Olesen.]

sen, og jeg mener, at man i stedet for at rette lidt på dette forhold på den her foreslåede måde bør prøve at komme selve ondet til livs ved at sørge for, at prisniveauet bliver mere stabilt, og ved at sikre pengeværdierne mod udvanding, ved at undgå inflation.

Det er den rette vej at gå. Følger man den, vil det område, man nu ønsker at beskatte, svinde betydeligt ind. Tilbage bliver så det, man kan kalde de samfundsskabte værdier, som jo særlig fremkommer ved jordværdiernes stigning dér, hvor samfundet udvikler sig stærkt, og i den forbindelse har retsforbundet mange gange peget på det urimelige i, at de enkelte borgere tager gevinsten af den samfundsudvikling, der sker, uden at blive beskattet af denne gevinst. Om der så er andre områder, hvor der sker noget lignende — altså, at selve udviklingen i samfundet giver befolkningen visse indtægter — må man undersøge. Jeg mener imidlertid, at der må foretages en nærmere undersøgelse, inden man skrider til en lovgivning om beskatning på dette område.

Det er mærkeligt, for det er, som om man arbejder ud fra to modsatte tankegange. Før ikke så længe siden gennemførte vi jo en lempeligere beskatning af lotterigevinster og lignende, og på det punkt har man altså den modsatte opfattelse, nemlig at disse indtægter, selv om de er meget let vundet, ikke bør beskattes særlig hårdt. Det er vel, fordi man er bange for, at hele dette lotterispil skulle høre op — det skulle nu ikke bekymre mig, om det skete. Man har altså den opfattelse, at disse let tjente indtægter ikke bør beskattes for hårdt. Men i dette forslag viser man den modsatte opfattelse: at hvor der foreligger let tjente og arbejdsfrie indtægter, bør de beskattes noget stærkere, end de ellers ville blive. Jeg mener for så vidt, den betragtning må være den rigtige, at hvor det drejer sig om arbejdsfrie indtægter og let tjente indtægter, dem, man kommer sovende til, er der ikke noget at indvende

imod, at de bliver beskattet noget hårdere end de indtægter, som der skal arbejdes for og præsteres en produktion for. Jeg skal derfor om denne kapitalvindingsskat sige: vi er tilhængere af, at hele dette område bliver undersøgt, og hvor det virkelig konstateres, at der sker en kapitalvinding på den måde, at der enten ikke ligger arbejde bag ved indkomsten eller foreligger let tjente indtægter, er vi villige til at gå ind i forhandling om, på hvilken måde sådanne indtægter kan beskattes på en retfærdig og rimelig måde.

Jeg skal slutte med et par bemærkninger om kontrolforanstaltningerne. Det er beklageligt, at skatteopkrævningen og skatte ligningen medfører så store kontrolforanstaltninger, som tilfældet er. Man må indrømme, at kontrol naturligvis er nødvendig, og at man ikke skal holde hånden over skattesnydere. Men der er én ting, som jeg synes man godt kunne gøre: koncentrere sig om de sager, der virkelig betyder noget.

Man får undertiden det indtryk, at når myndighederne har indkaldt en skatteyder til forhandling, for at han kan gøre nærmere rede for sine forhold, og man da ikke finder noget videre at bemærke, så hænger myndighederne sig alligevel i en hel del småting, som ikke har nogen videre betydning for skatten, og som vedkommende skatteyder måske ikke har haft kendskab til. Det er, ligesom man synes, at når man har begyndt at kontrollere en indtægt, skal man have et resultat ud af det. Jeg tror, det ville være af betydning, om myndighederne samlede sig om de sager, der har nogen betydning, og at man kun iværksætter straffeforanstaltninger i tilfælde, hvor der bevisligt er forsøgt skattesnyderi, og ikke i tilfælde, hvor skatteyderen på grund af uvidenhed eller mangelfuldt kendskab til lovene har opgivet for lidt og ikke har kunnet gøre fuldstændig rede for sine forhold. Efter min mening bør kontrolforanstaltninger ikke være af en sådan art, at de unødigt sætter skræk i livet på ærlige mennesker. Der er jo det mærkelige for-

[Søren Olesen.]

hold — jeg har selv lagt mærke til det under ligningsarbejdet — at de skatteydere, som opgiver deres indkomst mest nøjagtigt og ærligt, er dem, der er mest nervøse, når de kommer frem for de høje herrer, medens de, der er vant til at prøve på at omgå lovene, optræder meget mere koldblodigt og sikkert. Derfor synes jeg, man skal fare lempeligt frem dér, hvor man i forvejen dog kan se, at det ikke drejer sig om meget, medens man så til gengæld, synes jeg, gerne må tage mere hårdt fat dér, hvor der foreligger virkelig bevidste snyderier eller bedragerier.

Hele opbygningen af skattelignende myndigheder kan der vel ikke invendes noget imod. Man kan kun ønske, at landsskatte retten og de sidste instanser kunne virke noget hurtigere, for det er en af de ting, som er til meget ubehag for skatteyderne, at sagernes behandling trækker så længe ud, at det ene år griber ind i det andet. En stakkels skatteyder kan blive stillet sådan, at han næsten ikke ved, om han er købt eller solgt; det bliver til sidst flere år, der skal gøres op, og det kan være meget hindrende for vedkommendes dispositioner, at han ikke ved, hvor store krav skattevæsenet vil gøre gældende over for ham. Jeg mener, der i hvert fald her er et sted, hvor man af hensyn til skatteyderne bør have en anden forretningsgang end den, man har i øjeblikket.

Finansministeren (Kampmann): Enkelte af de ærede ordførere har givet udtryk for, at det er lidt sent på samlingen, dette lovforslag er fremsat. Når man nu, som jeg har gjort det, har prøvet omhyggeligt at lytte efter, hvad der er blevet sagt ved denne førstebehandling, synes jeg alligevel, at de mange kloge bemærkninger, der er faldet her, i sig selv berettiger fremsættelsen. Hertil kommer, at forslaget ikke, som også enkelte ordførere har givet udtryk for, fremsættes som et enkelt forslag. Jeg synes, man har glemt — det gælder særlig det ærede medlem hr. Poul Møller — at der i efteråret, det var den 16. november, her i tinget blev fremsat lovforslag vedrørende ejendomsskatterne og de kommunale indkomstskatter; det var første del af skattereformforslagene, der kom frem for

folketinget på denne måde. Jeg kan i øvrigt være helt enig med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i, at det havde været godt, om man var kommet lidt længere med drøftelsen af disse forslag.

Men jeg tror ikke, det ærede medlem hr. Poul Møller vil bebrejde mig, at udvalget ikke er kommet længere. Jeg har haft lidt på fornemmelsen, at man i udvalget har manglet indkomstskatten til staten at tale om i denne forbindelse, og det, som har været mit ønske med fremsættelsen af dette lovforslag, er, at de samlede indkomstskatteproblemer igen kunne blive taget op i udvalget.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen gav udtryk for, at han også ønskede, man nu nåede frem til en løsning vedrørende de kommunale skatter og ejendomsskatterne; det ærede medlem nævnte i denne forbindelse også erhvervskommuneskatten. Jeg vil gøre opmærksom på, at skulle man nå frem til en løsning på dette område, bliver det måske nok nødvendigt også at drage visse af de ting, som står i det lovforslag, vi i dag behandler, ind i drøftelserne; bl. a. må det jo nok være en forudsætning for socialdemokratiet, hvis der skal lægges et loft over ejendomsskatterne, at man sikrer sig, at ligningsgrundlaget for indkomstskatterne er så godt som vel muligt, for sådan et loft over ejendomsskatterne kan ikke undgå i visse kommuner at flytte noget af skattebyrden over på indkomsterne, og dér må det være berettiget samtidig at skærpe ligningsgrundlaget.

I øvrigt synes jeg, man fra konservativ og venstres side skulle være lidt forsigtig med i det hele taget at bebrejde mig en for sen fremsættelse af lovforslaget. Jeg vil have lov til at minde om, at den venstre-konservative regering, der kom til i oktober 1950, først nåede i marts måned 1953 at fremsætte et enkeltstående skattereformforslag her i tinget, en måneds tid før der var valg. Om det var, fordi man fandt, at dette lovforslag var godt at gå til valg på, ved jeg ikke. Det kunne også være, fordi man ville dokumentere, at man dog kunne nå et resultat.

Men det, der har været interessant og glædet mig mest ved den forhandling, der er ført i dag, er den tale, det ærede medlem hr. Poul Møller holdt, ikke så meget med hensyn til de kritiske punkter i talen — det

[Finansministeren.]

kendte jeg det meste af — men fordi talen dog sluttede med visse positive forslag, indeholdt visse tanker om, hvordan skatte-lovgivningen kunne indrettes her i landet.

Jeg kan desværre ikke give det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen den samme kompliment. Det ærede medlem anførte en række kritiske indvendinger over for kapitalvindingsafgiften, men derudover hørte jeg ikke noget om, hvad partiet venstre ville på dette som på så mange andre områder.

Jeg synes altså ikke, at debatten i dag har været spildt, og jeg skal begynde med at svare på et par af de spørgsmål, der er stillet mig.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen spurgte, om man i udvalget skulle fortsætte med drøftelsen af de kommunale skatter. Det har jeg allerede svaret på. Det ser jeg meget gerne.

Det ærede medlem spurgte mig ligesom det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, hvorvidt man kunne regne med, at der også for det kommende skatteår skulle være en 30 pct.s nedslagsregel for merindtægter. Hertil kan jeg svare, at det mener jeg også.

Endelig spurgte det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, hvordan det gik med afskrivningsudvalget, som i øvrigt også behandler spørgsmålet om investeringsfonds. Jeg tror også, det ærede medlem hr. Poul Møller spurgte til dette udvalg. Jeg kan svare, at udvalget er nu så nær ved at slutte sit arbejde, som man kan være. Man har ikke alene afsluttet arbejdet i underudvalget, men har også haft et møde i det samlede udvalg, og jeg venter snart at få betænkningen. For at denne sag ikke skal blive forsinket, har jeg samtidig bedt skattedepartementet om at gå i gang med udarbejdelsen af lovforslaget parallelt med betænkningens trykning, og jeg har stadig håb om, at man kan få gennemført nye regler på dette område, inden samlingen slutter.

Jeg skal så knytte enkelte bemærkninger til de punkter, der har været fremdraget. Det drejer sig særlig om skattefradragsreglen, kapitalvindingsafgiften, kontrolreglerne og skat ved kilden.

Det var jo karakteristisk for det ærede

medlem hr. Thorkil Kristensen, at han ikke sagde noget om skattefradragsretten, og det takker jeg for. Så er vi fri for at diskutere noget, vi i øvrigt er enige om. Derimod benyttede det ærede medlem hr. Poul Møller en del af sin taletid til at fremhæve, at nu ville socialdemokratiet igen drage til valg på skattefradragsreglen. Jeg ved ikke, om det ærede medlem egentlig er klar over, at når skattefradragsreglen diskuteres så stærkt her i dag, skyldes det vel hovedsagelig det ærede medlem; det gjaldt under de sidste to valgkampe, det gælder igen denne gang. Det fremstilles stadig, som om ophævelsen af skattefradragsreglen er hovedpunktet i denne skattereform for socialdemokratiet. Jeg har mange gange sagt, at dette ikke er tilfældet. Jeg tilføjer for en ordens skyld, at jeg stadig finder — det fremgår jo også af forslaget — at vi kunne lave en meget klarere og bedre skattelovgivning uden skattefradragsreglen, og til trods for at der stadig er et flertal her i tinget mod ophævelse af skattefradragsretten, vil jeg stadig have den opfattelse. Det må man nu undskylde mig, og jeg tror såmænd også, at den opfattelse vil trænge igennem efterhånden. Men jeg har, lige siden skatte-reformforslaget blev fremsat anden gang, sagt, at kunne vi ikke komme igennem og få ændret skattefradragsreglen, er jeg villig til at forhandle om på andre måder at bøde på de vanskeligheder, jeg mener skattefradragsreglen medfører. Derfor var skatte-reformforslaget, da det blev fremsat anden gang, ledsaget af et omfattende bilag, hvor ikke alene de forskellige ulemper ved skattefradragsreglen nærmere var dokumenteret, men hvor man også prøvede at vise, hvorledes skalaen ville komme til at se ud, hvis vi bevarede skattefradragsretten. Man kan altså ikke påstå, at jeg har været stivsinnet på dette punkt.

Jeg forstår, at særlig det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard mener, at 30 pct.-reglen skal have overflødiggjort en diskussion om skattefradragsreglen. Så må vi lade være med at diskutere den, men jeg må dog sige, at 30 pct.-reglen giver nok nogen rabat på indkomststigning, men man kan ikke påstå, at den giver en fuldstændig løsning af dette problem, højst en tilnærmelsesvis, hvortil kommer, at 30 pct.-reglen, tvært-

[Finansministeren.]

imod hvad en ophævelse af skattefradragsreglen ville medføre, vil gøre vor skattelovgivning mere indviklet.

Så er der kapitalvindingsafgiften, som vel nok i dag var den del af forslaget, der mødte størst modstand. Nu tror jeg ikke, hvis vi kom til det, der bliver kaldt en saglig drøftelse i udvalget, at modstanden egentlig ville være så stor. Det fremgik af, hvad det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen sagde, at der er en række områder, hvor det vil være rimeligt at lade den nuværende indkomstbeskatning afløse af en proportional beskatning, og det er det ærede medlem hr. Poul Møller vist egentlig også enig i. Der er dernæst en række områder, som i dag slet ikke beskattes, eller som, hvis man kan dokumentere, at der er tale om spekulationsgevinst, beskattes fuldt ud efter indkomstskatteskalaen med den stærke progression. Det var interessant at lægge mærke til, at det ærede medlem hr. Poul Møller slet ikke talte om denne del af det område, der skulle ind under kapitalvindingsbeskatningen, og det er jo et meget vigtigt område. Har det konservative parti slet ikke noget blik for dette spørgsmål, som vel nok er det mest afgørende motiv til at søge at nå frem til en proportional beskatning, som her i forslaget er kaldt en kapitalvindingsbeskatning?

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen fremdrog i forbindelse med kapitalvindingsbeskatningen særlig spørgsmålet om de kapitalvindinger, som skyldtes stigende priser. Jeg har allerede sagt tidligere under disse diskussioner, at så længe man holder sig til en beskatning på 35 pct., er der ikke tale om, at man, hvis man bare har en nogenlunde normal prioritering, inddrager nogle af de gevinster, der skyldes prisstigninger.

Jeg takker for tilslutningen til skærpelsen af kontrolreglerne, men denne tilslutning kom jo lidt valent og lidt sent. Vi har behandlet disse reformforslag flere gange, og der har aldrig været særlig tilslutning til disse regler. Nu er vi dog nået frem til, at det ærede medlem hr. Poul Møller mente, at vi i en saglig udvalgsdrøftelse kunne nå et vist resultat, og det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen ville nok være med, hvis vi samtidig kunne tage spørgsmålet om hele skatteadministrationen op til undersøgelse.

Jeg er ikke uenig med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i, at skatteadministrationen godt kunne tages op til undersøgelse, men jeg tror ikke, det kan gøres på det grundlag: jeg har hørt om en sag o. s. v. Hvis det ærede medlem har hørt om en sag, så lad mig få at vide, hvad sagen drejer sig om, så skal jeg undersøge den.

Der er i øvrigt nedsat et udvalg, der skal arbejde med en forenkling af skatteadministrationen, men vi kan udmærket, og det er det, der er det afgørende i dag, skærpe kontrolreglerne og samtidig efterhånden forenkle skatteadministrationen. Skærpede kontrolregler er så væsentligt et spørgsmål, at det ikke skal opsættes nu med den motivering, at man først skal undersøge administrationen og så vente på den ting og så på den ting.

Jeg forstår godt, at skærpede kontrolregler kan betyde øget administration, og man kalder det posekiggeri over for erhvervs livet; men heroverfor kan man med god føje opstille den stærke følelse af uretfærdighed med det bestående indkomstskattesystem, som alle de, der jo bliver stærkt kontrolleret i dag, har. Dette vigtige punkt må vi drøfte, og vi må også kunne få tid til at drøfte det fra nu af, indtil vi skal have valg.

Det glædede mig at høre, at der ligesom var lidt mildere luft om skat ved kilden ved denne behandling, end da jeg første gang fremdrog dette spørgsmål her i tinget.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard henviste til tidligere udtalelser, og så endte det ærede medlem med at sige, at han mente, at kildebeskatningen ville være et fremskridt; jeg forstår, at denne udtalelse i nogen grad dementerer, hvad der tidligere er blevet sagt, og det er jeg glad for.

Jeg forstod også, at det ærede medlem hr. Poul Møller mente, at man måske kunne gå over til kildebeskatning. Der var måske megen administration forbundet dermed — det har jeg aldrig lagt skjul på — men det, der har slået mig, er to ting: i de lande, hvor man har kildeskat, hører vi aldrig stærke ønsker om at komme væk fra den, ikke fra nogen side. Den anden ting er, at får vi kildebeskatning herhjemme, vil en lang række spørgsmål angående opkrævningen o. s. v. kunne løses på en lettere måde.

Endelig vil jeg vende tilbage til, hvad jeg

[Finansministeren.]

sagde til indledning, at jeg synes, det ærede medlem hr. Poul Møllers tale var positiv i slutningen. Det ærede medlem gav udtryk for, at vi i højere grad skulle gå over til en forbrugsbeskatning. Det interesserede mig meget at høre, særlig hvis vi efterhånden kunne få at vide, hvilken form for forbrugsbeskatning det er, man tænker på fra konservativ side: er det en fortsættelse af den nuværende indirekte beskatning, er det en almindelig omsætningsskat, er det en udbygning af manufakturafgiften? Før har man ikke været så venligt stemt heroverfor fra konservativ side, og det var interessant at høre, om man nu har skiftet synspunkt. Det har megen betydning at få dette at vide, særlig da det ærede medlem samtidig siger, at det provenu, der kan opnås ved en øget forbrugsbeskatning, skulle anvendes især til at nedsætte indkomstskatten for indtægterne mellem 10 000 og 20 000 kr. Det er altid rart at nævne et sådant indtægtsinterval; jeg synes, det ærede medlem har været uhyre heldig i denne henseende. Det ærede medlem har ikke alene nået noget, der ligner mellemstanden, men også lidt ned i arbejderindtægterne, og vel i og for sig nået det indtægtsinterval, hvor langt de fleste indtægter ligger. At et øget provenu af en forbrugsbeskatning kunne bruges til at nedsætte indkomstskatten, synes jeg nok er værd at diskutere, men hvorfor det netop skulle gælde indtægterne mellem 10 000 og 20 000 kr., forstår jeg ikke.

Der kunne også være tale om mindre indtægter. Det afgørende er, at dette ikke kan diskuteres til bunds, medmindre man fra konservativ side udtaler noget om, hvilke forbrugsskatter man tænker på at øge. Det ærede medlem sagde jo selv, at forslaget ikke skulle have nogen slagside, men vi kan da i hvert tilfælde ikke tænke os, at en forøgelse af forbrugsbeskatningen, der rammer indtægter under 10 000 kr., skulle bruges til at nedsætte indtægtsskatterne for indkomster mellem 10 000 og 20 000 kr. Jeg er heller ikke sikker på, at det var det ærede medlems mening, men det bliver interessant at få lidt mere at vide herom.

Også det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen interesserede sig for forbrugsbeskatningen. Det har vi hørt før, men hvis

de udtalelser, der er faldet her i dag, kunne føre til, at man kommer videre ad den vej, som socialdemokratiet har været inde på, at man søger at undgå indtægtsskatter for de mindste indkomster, så er der måske et sted, vi kan mødes, om ikke før valget, så efter valget.

Bertel Dahlggaard: Jeg tror i og for sig ikke, der har været nogen modsætning mellem de udtalelser, jeg fremsatte i 1955 angående skat ved kilden, og de udtalelser, jeg fremsatte i dag. Så vidt jeg erindrer, gennemgik jeg dengang de fordele, der er forbundet med skat ved kilden, og de ulemper, der er forbundet dermed, og denne redegørelse tror jeg er helt rigtig. Jeg skal dog gerne indrømme, at når man nu har set systemet skat ved kilden gennemført både i Finland, Sverige og Norge, gør det selvfølgelig et vist indtryk på én, og det er rigtigt, som den højtærede finansminister sagde, at man ikke de pågældende steder tænker på at forlade systemet igen, men en endelig vurdering af hele spørgsmålet må vente til den samlede skattereform, og til man ser forslagens karakter.

Jeg vil gerne sige endnu en ting. Den forhandling, der har fundet sted her, har måske lidt for stærkt understreget — og jeg har måske selv bidraget dertil — at man ikke i indeværende samling skulle vente sig andet end måske en mulighed for at nå til resultater med hensyn til de kommunale skattelovsforslag, der ligger i udvalg. Derfor vil jeg gerne, inden forhandlingen slutter, understrege, at jeg mener, at der på de fire områder, som fra forskellig side har været berørt i dag, også skulle kunne nås til et resultat i indeværende samling, selv om det for så vidt i relation til den store reform er bispørgsmål. Jeg må mene — og jeg håber, at den højtærede finansminister i det væsentlige vil være enig heri — at det for det første må være formålet at opnå sikkerhed for forlængelse af 30 pct.-reglen, at forhøjelsen af formue-skattegrænsen til 50 000 kr. må kunne gennemføres, at forslaget om skattefrihed for småspareres renteindtægter efter de linjer, som det radikale venstre tidligere har foreslået, også må kunne gennemføres, og endelig skulle arbejdet med nye regler vedrørende afskrivning i forbindelse med

[Bertel Dahlgaard.]

investeringsfonds kunne føre til et resultat i indeværende samling. Med hensyn til det sidste er det klart, at det er meget vanskeligt at udtale noget bestemt om mulighederne, fordi vi endnu ikke kender den betænkning, som jeg forstår man nu i alt væsentligt er færdig med i udvalget.

Poul Møller: Den højtærede finansminister synes, at man skal være forsigtig med at bebrejde ham for sen fremsættelse af det foreliggende lovforslag, og henviser til, at den borgerlige regering først i marts 1953 fremsatte sit skattereformforslag. Jeg ved egentlig ikke, at nogen har bebrejdet den højtærede finansminister for sen fremsættelse. Jeg sagde netop i min tale, at jeg forstår udmærket, at det har taget 7 måneder at udforme det skatteprogram, som var regeringens, i paragrafform. Der er ingen, der bebrejder regeringen, at den ikke har arbejdet aktivt i skattesagen, men når jeg har villet give de oplysninger, jeg gav i min tale, er det, fordi der er mange rundt omkring på talerstolene her i landet, der bebrejder oppositionen, at den har forsøgt at hindre en skattereform. Man har prøvet på at fremstille sagen på den måde, at der var en opposition, der gennem 3-4 år ikke havde været til at drive til arbejdet. Derfor redegjorde jeg for, hvad der rent faktisk er sket i disse 3-4 år. Det var i maj 1954, vi fik det første forslag, kort tid før samlingen skulle slutte. Anden gang fik vi det den 21. februar 1955, et år, da vi sluttede samlingen den 29. april. Tredje gang havde vi et helt folketingsår, men her i det fjerde folketingsår får vi først statsskatteforslaget nu.

Jeg har gerne villet oplyse dette, fordi det viser, at der ikke er tale om en opposition, der ikke har villet bestille noget i disse år. Sidste år holdt vi 60 udvalgmøder, og da var vi ved at nå hinanden i en række henseender. Det er rigtigt, at den højtærede finansminister allerede har fremsat ejendomsskatteforslaget og det kommunale indkomstskatteforslag, men dér manglede vi, før vi kunne tage stilling til væsentlige dele af disse forslag, at få at vide i udvalget, hvilken opfattelse den højtærede regering har med hensyn til erhvervsskattens op-

hævelse. Det er ingen hemmelighed, at det, der er det centrale i forbindelse med mange afsnit og mange bestemmelser i den kommunale indkomstskattelov, er, at vi får klargjort, om der vil være mulighed for at få fjernet den erhvervskommunale beskatning. Det var også et af de punkter, vi havde med i fjor i vor oversigt over det, der skulle nås, men vi har endnu ikke fået klart tilkendegivet, hvordan regeringen har tænkt sig den erhvervskommunale skat afløst.

Så spørger den højtærede finansminister, hvem der egentlig er skyld i, at fradragsreglen diskuteres — og ministeren mener, at det er oppositionens skyld. Vi vil gerne tage skylden på os, hvis det skal være et spørgsmål om straf, hvad jeg ikke tror det skal være; men er det egentlig ikke dem, der stiller forslag om ændring af en bestående tilstand, der er skyld i, at forslaget diskuteres? Kan man forvente andet, når man stiller forslag om, at fradragsretten for skat til staten ophæves, end at det bliver diskuteret, og at de, der er imod det, vender sig imod det? Det er jo det aktuelle udgangspunkt for diskussionen. Det er rigtigt, at det også blev diskuteret forud for sidste valg, men straks før sidste valg kom der fra højeste sted inden for socialdemokratiet en erklæring om, at nu var der ingen grund til at drøfte det længere, for socialdemokratiet ønskede at fastholde skattefradragsretten, i hvert fald for alle, der betalte skat på op til 6 000 kr. om året. Det var kun for de store indtægter, der kunne være tale om at begrænse skattefradragsretten.

Det hørte vi i radioen den sidste aften før valget. Det fik diskussionen til at løje af, for så var skattefradragsretten i hvert fald et meget mindre problem, end man tidligere havde troet. Men så kom den højtærede finansminister med sit forslag, hvorefter skattefradragsretten skulle ophæves; der var ikke længere tale om nogen 6 000 kr.s grænse. Finansministeren må derfor ikke tage det ilde op, når jeg siger, at årsagen til fortsættelsen af denne diskussion om fradragsretten er forslaget om at ophæve den.

Den højtærede finansminister gjorde nogle bemærkninger om kontrolreglerne og sagde, at man flere gange har drøftet dette spørgsmål uden at opnå enighed. Så vidt jeg ved,

[Poul Møller.]

har vi i de 4 år, vi har haft udvalgsforhandlinger om hele dette kompleks, ikke beskæftiget os mere end i højst to møder med kontrolreglerne. Hele udvalgsbehandlingen i fjor var koncentreret om helt andre spørgsmål inden for skattereformkomplekset end kontrolreglerne, og derfor har der ikke været lejlighed for grupperne til at tage stilling til flere forslag eller til noget, som man mente at kunne forhandle sig til rette om vedrørende kontrolreglerne.

Den højtærede finansminister stillede mig et spørgsmål om forbrugsbeskatningen. Der til vil jeg gerne sige, at den højtærede finansminister har jo nedsat et udvalg med professor Philip som formand, som skal overveje en overgang fra direkte skat til forbrugsbeskatning, og det har også vor interesse at følge dette udvalgs arbejde. Vi venter bl. a., at vi af resultaterne af dette arbejde kan få inspiration med hensyn til vort eget skatteprogram. Ligesom finansministeren har sit udvalg, således har vi altså også inden for vort parti et udvalg eller en kreds af mennesker, der vil drøfte muligheden for at nå frem til en omlægning af beskatningen, således at vi i højere grad kan nedsætte den direkte skat og gå over til forbrugsbeskatning. Så snart vi er færdige med disse overvejelser, eventuelt når professor Philips udvalg også er færdigt, vil vi kunne tage endelig stilling til, hvordan det skal ske i praksis.

Det er jo ikke tilfældigt, at vi drøfter, hvorfor progressionen særlig skal lettes for indtægter mellem 10 000 kr. og 20 000 kr. Det er ikke, fordi det er meget folkerige indkomstgrupper, men fordi vi simpelt hen alle under disse drøftelser har erkendt, at progressionen er hårdest for disse indkomstgrupper. Det er også det, der ligger i skattereformen, og derfor er det rimeligt, at man siger: lad os få de midler, vi kan få på forskellig måde til lempelse af den direkte beskatning, til langsom udjævning af progressionen, eventuelt til overgang til proportional skat i videst muligt omfang.

Finansministeren (Kampmann): Må jeg sige til det ærede medlem hr. Poul Møller en gang til, at det er det ærede medlem og hans parti og venstre, der har gjort forslaget

om ophævelse af skattefradragsreglen til det centrale i skattereformen. Det var dér, jeg lagde vægten. Når den var der, ville man ikke diskutere noget det første par år. Det er jo sagen. At man så efterhånden ganske langsomt er begyndt at få løst op inden for udvalget, giver jeg det ærede medlem fuldstændig ret i, og jeg tror også, vi får løst mere og mere op, særlig efter det ærede medlems tale i dag. Der var dog en fejl i det ærede medlems tale; det udvalg, jeg har nedsat, har ikke fået til opgave at undersøge, om man kunne nedsætte indkomstskatten og hæve forbrugsskatten; udvalgets opgave er at undersøge de forskellige former for direkte og indirekte forbrugsskat og sammenligne disse former.

Det ærede medlem mente, at drøftelserne i udvalget om de kommunale indkomst- og ejendomsskatter var gået i stå på grund af manglende stillingtagen til erhvervskommuneskatten. Dér tror jeg det ærede medlem husker forkert. Man kan sige, at de er gået i stå, for så vidt man ikke har kunnet blive enig i udvalget endnu. Jeg har fremlagt ikke så få forslag om, hvordan dette problem kunne løses. Det ærede medlem ved, at jeg har megen sympati for tanken om at komme bort fra erhvervskommuneskatten. Problemet er: hvordan får centralkommunerne den erstatning, de skal have, for at vi kan ophæve erhvervskommuneskatten? Det har jeg stillet forslag om i udvalget; jeg har endogså tilbudt, at staten kunne gå ind med visse beløb, for at vi kunne få dette problem løst.

Til det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard vil jeg sige, at jeg er enig i, at de fire spørgsmål, det ærede medlem nævnte, skal søges løst; jeg tror, det fortrinsvis bliver i forbindelse med udskrivningsloven, dog må nok 30 pct.-reglen stå i et særligt lovforslag.

Jeg vil så slutte debatten med at sige, at problemet med at få forbedret skatteligningen har ingen af de andre partier fundet så presserende, som vi synes det er.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Hans Knudsen: Jeg foreslår, at lovfor-
slagene henvises til et udvalg på 17 med-
lemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dags-
ordenen.

Udvalget angående forslag til lov om en
særlig ydelse til alders- og invaliderente-
modtagere m. fl. har afgivet tillægsbetæn-
kning over nævnte lovforslag. Eksemplarer
vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om
ændring i lov om sygehusvæsenet har af-
givet tillægsbetænkning over nævnte lov-
forslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om
ændring i lov om udøvelse af erhverv i
Grønland og forslag til lov om jagt og fersk-
vandsfiskeri i Grønland har afgivet betæn-
kning over nævnte lovforslag. Eksemplarer
vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om
ændring i lov om offentlig forsorg (vedrø-
rende ændring af kommunehjælpsgrænsen,
bestemmelserne om pristalsregulering m. v.)
har afgivet betænkning over nævnte lov-
forslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i mor-
gen, torsdag den 28. februar, kl. 13 med føl-
gende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg an-
gående:*

Forslag til lov om ændringer i lov om
foranstaltninger til fremme af danske
erhvervsinteresser [af Foss m. fl.].

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg an-
gående:*

Forslag til lov om skat til staten af ind-
komst, formue og kapitalvinding
og
forslag til lov om børnetilskud m. v.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om
sikring af færdslen ved vejkrydsninger
samt krydsninger mellem veje og jern-
baner m. v.

4) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning angående
Danmarks undertegnelse af de i Genève
den 10. marts 1955 oprettede protokol-
ler vedrørende ændringer i Den al-
mindelige Overenskomst om Told og
Udenrigshandel og Overenskomsten
om Organisationen for handelspolitisk
Samarbejde.

5) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning vedrø-
rende ikraftsættelsen af de i sjette
protokol vedrørende supplerende told-
indrømmelser under Den almindelige
Overenskomst om Told og Udenrigs-
handel indeholdte danske toldindrøm-
melser.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om told-
afgifterne m. m. og i lov om forskellige
forbrugsafgifter.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om
grundforbedring.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om
kreditforeninger.

9) *Forespørgsel til økonomi- og arbejdsmini-
steren af Alfred Jensen m. fl.*

Mødet hævet kl. 17⁸.

---

63. møde.

Torsdag den 28. februar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato an-
moder ministeren for handel, industri og
søfart om, at der må blive valgt et medlem